

Uit de recente ideologische ontwikkelingen in West-Europa : Nieuw Rechts.

EEN KONTEXT, EEN DIAGNOSE EN EEN KRITIEK.

1. Inleiding

Nieuw Rechts betreft een groep mensen in Frankrijk die door publikaties en kolloquia actief zijn. Zij houden zich bezig met de evoluties in de menswetenschappen, met de crisis van de West-Europese cultuur, met de politieke onmacht aan die crisis iets te verhelpen en met de vernieuwde en vernieuwende grondslagen van een weer tot leven gebrachte Westerse beschaving. Zich beperkend tot het kulturele leven pleiten zij voor een radikaal nieuwe start. Ditmaal gaat het om een totale afwijzing van wat Nieuw Rechts beschouwt als de oude ideologische mythen, die uitgebloeid zijn en hun kracht hebben verloren. Die kritiek op de ideologische mythen blijft nog hoofdzakelijk Frans gericht, hoewel een grote belangstelling aan de dag wordt gelegd (door tenminste één van de protagonisten) voor de filosofische en wetenschappelijke wijzigingen in de rest van Europa en Noord-Amerika.

Het is al gebruikelijk geworden Nieuw Rechts tenminste te verbinden met de namen van twee zeer uiteenlopende figuren : Louis Pauwels en Alain de Benoist. Beiden zijn journalisten en publicisten. In het geval van Louis Pauwels kunnen we, verwijzend naar Nieuw Rechts, spreken van een late roeping. De man raakte bekend in een even fantasierijke als fantastische periode van pseudowetenschap, een gouden tijd voor leerling-vervalsers en sensatiemakers van het type Von Däniken, Charroux en konsoorten. Uit die tijd dateren de samenwerking met J. Bergier, de ideeënleverancier en de co-auteur met Pauwels van *De Dageraad der Magiërs*, en de activiteiten in het kader van het tijdschrift *Planète*. Maar de man schreef ook romans en werd tenslotte de spilfiguur van het rijke weekblad *Figaro Magazine*. Zo vormt Pauwels al een fenomeen op zichzelf : als

mystifikator van de geschiedeniswetenschap en als fantast van de natuurwetenschappen, behorend tot het zichzelf ernstig nemende wereldje van ufologen en uitgekookte leveranciers van de semi-religieuze dromen over Atlantis en de elektrische lampen van de farao's. Hoeveel kleine jongetjes, thans in de lange broek gegroeid, hebben er niet gedweept met die verdrongen landen en als authentiek beschouwde culturen, waarin de mensen door goddelijke reuzen met een onmetelijk verstand werden geholpen in leven en werk ? Pauwels zal daar evenmin als Von Däniken en Charroux, niet armer van geworden zijn. Waar de ernst ver te zoeken was, daar was de geldelijke winst heel dichtbij. Pauwels schijnt mij naast middelmatig romancier en armzalig journalist, vooral gewiekst zakenman te zijn.

Alain de Benoist is een wat andere figuur. Een man die naar de veertig gaat. Getuige van 1968. Een middelmatig begaafd lezer en een veelschrijvend journalist. Hij geeft blijk van een uitvoerige, steeds oppervlakkig blijvende, relatief ongeordende en niet steeds adequate informatie over zeer recente evoluties op het wetenschappelijke en filosofische vlak. Hij is een verzamelaar van knipsels en citaten. Maar daar steekt een bedoeling achter, die ik naar waarde weet te schatten. Hij is aan de slag gegaan - in het Franse kulturele klimaat (een feit dat we niet uit het oog mogen verliezen) - anthologieën samen te stellen op basis van zijn literatuurnota's. Het motief : zoeken naar nieuw materiaal en vooral naar een nieuwe synthese om een kulturele wederopstanding van de Westerse beschaving te bewerkstelligen. Het materiaal dat hij verzamelde was in de Franse context zo nieuw, de elementen van synthese die hij liet doorschemeren waren voor die context zo buitennissig, dat na een aanvankelijk, langdurend, nonchalant onbegrip de Parijse wereld opgeschrikt werd. De verdovende en langzaam nawerkende roes die uitging van Marx, Freud, de anti-psichiatrie, het strukturalisme, de alsmaar ingewikkelder leesmethoden en tekenontcijferingen, maakten in 1979 eindelijk even plaats voor de konsternatie. Er gebeurde weer eens wat. Ongeveer in dezelfde bewoordingen geeft de Benoist, en m.i. niet ten onrechte, verslag van die plotse ontdekking in de inleiding tot zijn laatste werk *Les Idées à l'endroit* (1979).

Zo worden we gekonfronteerd met twee verschillende oogpunten, die ik in dit artikel goed gescheiden wil houden. Het ene : een weergave en situering van Nieuw Rechts in zijn zo juist mogelijke proporties. Het andere : de schets van de eventuele kulturele en politieke betekenis van Nieuw Rechts in het Franse klimaat. En natuurlijk gaat het niet alleen om twee publicisten, want ik zei reeds dat zonder de werkelijkheid geweld aan te doen Nieuw Rechts kan omschreven worden aan de hand van de activiteiten van een groep mensen. Die groep is georganiseerd (GRECE), heeft de beschikking over een tijdschrift (*Nouvelle*

Ecole) en een weekblad (Figaro Magazine) en kan rekenen op een uitgeverij (Copernic) om haar ideeën bekendheid te geven. Bovendien is het evenmin overdreven te veronderstellen dat de groep de steun van figuren uit de politieke wereld geniet, hoewel hijzelf een rechtstreekse politieke uitdrukking tot nog toe heeft geschuwd. Onder de leden van de groep treft men mensen aan uit zeer verschillend milieu : professoren, zakenlui, journalisten. De niet al te diskrete steun van de rechtse persmagnaat met oorlogsverleden Hersant (*Figaro, Figaro Magazine*) laat misschien niet direkt toe een identifikatie aan te stippen, maar blijft toch voldoende signifikant op het vlak van de bindingen met traditionele rechtse milieus.

Om het beeld te vervolledigen kan ik nog verwijzen naar de zorgvuldig neutrale schets die Alain de Benoist heeft gegeven in zijn werk van 1979 dat ik zopas vermeldde. Nieuw Rechts blijft een informele verzameling van studiegroepen, associaties, tijdschriften met een hoofdzakelijk kulturele werking. De leidende figuren zijn jonge universitaires, journalisten, wetenschappelijke onderzoekers, die thans tussen de 30 en de 40 zitten en die in 1968 in de twintig waren. Zij voelen zich helemaal niet thuis in het kamp van oud rechts, het konservatisme, het totalitarisme, het kolonialisme, het nationalisme, het racisme en het moralisme. Overheersend is de idee dat er van nul moet worden begonnen. Eerst en vooral moet een nieuwe maatschappelijke doktrine worden uitgewerkt. De strijd ligt op het vlak van de ideeën. De hoofdvijand is niet het kommunisme, de linkse subversieven, of welke politieke uitdrukking van de linkerzijde dan ook, maar wel de egalitaristische ideologie, die regressief is en mensen en beschavingen door verweking verkankert.

Voor de uitbouw van de doktrine moet Nieuw Rechts zoeken in zeer verschillend materiaal en zeer uiteenlopende inspiratiebronnen. Negatief inspireert zij zich aan de voortschrijdende ontbinding van de mode-ideeën : marxisme, freudianisme. Frankfurterschule, strukturalisme. Positief zoekt zij haar inhoud in een bevestigende wereldopvatting, waarbij een ruime plaats voorbehouden wordt aan het "wetenschappelijke materiaal". Oppervlakkig gezien kan men zeggen dat Nieuw Rechts de "moderne wetenschap" heel gunstig gezind is. Tot nog toe werden dus enkel kulturele kanalen gekozen : het tijdschrift *Nouvelle Ecole*, ontstaan in 1968 ; de Grece met zijn kolloquia en zijn specifieke pers, het tijdschrift *Etudes et Recherches* en het blad *Eléments*. De Grece telt verschillende dui-zenden aanhangers, die zouden gegroepeerd zijn in regionale eenheden.

Over de financiële bronnen en de politieke bindingen zwijgt de Benoist, wat vanuit zijn standpunt bekeken zeker niet verkeerd is. Maar ik zei al dat die bestaan en ik durf voorop stellen dat ZIJ voor de verdere ontwikkeling van

Nieuw Rechts - zowel organisatorisch als politiek - uitermate belangrijk zullen zijn. Ik zal naar het einde van mijn artikel een sociologische hypothese formuleren, die verbandt houdt met de toekomst van het fenomeen Nieuw Rechts. In de eerste plaats was het mijn bedoeling de ideeën van Nieuw Rechts, uitgedrukt in de wirwar van publikaties, lektuurnotities en meer specifieke doktrinale artikels, te belichten. Mijn artikel kan slechts een aanzet tot verdere bestudering vormen. Overigens is het voor mij duidelijk, en ook dat werd door Alain de Benoist onomwonden gezegd, dat Nieuw Rechts op dit ogenblik niet eens de behoefte heeft zich openlijk politiek te bekennen. Dat is nog niet noodzakelijk. De tijd is daarvoor nog niet rijp. De beweging wil enkel, maar dat als voorbereiding op later werk, inhaken op de "krisis van de West-Europese cultuur" en kan in het stadium van aktie waarin zij zich nu bevindt best elke politieke identifikatie missen. Eerst moeten naar het voorbeeld van Nieuw Links en geïnspireerd op het werk van Antonio Gramsci, de intelligentsia en de socio-kulturele middens langzaam en indringend bewerkt worden. Slechts daarna wordt het tijd voor politiek werk. EEN VERWITTIGD MENS IS ER TWEE WAARD.

Hoe kwam dit Nieuw Rechts zo plots in de belangstelling ? Intrigerende vraag omdat ze verband houdt met de betekenis die vrienden en vijanden aan het fenomeen hebben gegeven, en met de kultureel-ideologische achtergrond in het algemeen. In de zomer van 1979 was Nieuw Rechts reeds méér dan één decennium aktief. En toen Alain de Benoist in 1978 de grote prijs voor het essay in ontvangst mocht nemen vanwege de Franse Academie voor zijn werk *Vu de Droite. Anthologie critique des idées contemporaines* (1977), (begrijpe wie begrijpe kan), was hij al 12 jaar bezig als jonge Franse intellektueel zijn ideeën te ontwikkelen. In feite was zijn *Vu de droite* daarvan slechts één resultaat. De oprichting van het tijdschrift *Nouvelle Ecole* en de werking van Grece gaan, zoals ik hoger al zei, de publikatie van dat werk lang vooraf.

Moet men dan konkluderen dat de konsternatie niet in de inhoud van het fenomeen lag ? Zo iets lijkt mij overdreven. Maar wij kunnen zonder gevaar van overdrijving aannemen dat de inhoudelijke belangstelling onder andere door de socio-kulturele omstandigheden in de hand werd gewerkt, er nadien door vergroot werd en tenslotte er manifest door is geworden. Ik zal daarom in dit artikel op de socio-kulturele context ingaan. Nieuw Rechts dwingt ons al door het motief van haar aktie tot een diagnose van de allerrecentste ideologische ontwikkelingen in West-Europa. Dat vormt de inzet.

De kritiek op 1968 en de ideeën ontstaan uit de woelige jaren waarin de dwergen groot probeerden te worden, alsook op de onmacht van links en de afwezigheid van rechts, ligt Nieuw Rechts nauw aan het hart. Hoe zou men dan over

de socio-kulturele konteks heen kunnen kijken ? Ik zal tegenover 1968 en zijn schemerige "resultaten" een uitgesproken kritische houding aannemen. De ideologische chaos en verworping van de oude en de nieuwe linkerzijde is voor mij een voldongen feit. Ik wil daarom met een schets over die chaos en verworping beginnen, mij beperkend tot enkele algemene lijnen (1). Ik meen dat we er Alain de Benoist dankbaar voor kunnen zijn dat hij o.a. verwees naar de zwakheden van de linkerzijde in West-Europa. Hij deed dat niet ten onrechte. Door die zwakheden is de toekomst van die linkerzijde zwaar gehypothekeerd. Dat zal Alain de Benoist een zorg zijn natuurlijk. Bij mij ligt dat anders.

2. Enkele opmerkingen over de crisis van de Europese linkerzijde en de crisis van het kapitalisme.

Het lijkt geen twijfel dat de Europese linkerzijde zich in een crisis bevindt. Dit is zowel duidelijk op het vlak van de organisatie en de politieke praktijk als op het vlak van de doktrine. Nu is dat niet de eerste keer dat de linkerzijde zich in een krisistoestand bevindt. De periode tussen de twee wereldoorlogen werd afgesloten met een débâcle dat zijns gelijke niet heeft gehad : fascisme en wereldoorlog II. Voordien de processen van Moskou, waarin de kwasi-totaliteit van de Russische en Oost-Europese revolutionaire klasse werd uitgeroeid door een bureaucratisch regime dat voor immer de praktisch-politieke belasting van het socialisme en de socialistische verwezenlijkingen zou uitmaken. De vraag is dus of we die krisistoestanden wel met elkaar kunnen vergelijken, of er een verband bestaat en in hoeverre er een verband bestaat. 1968 gold voor velen als een heropleving, als een nieuw startpunt voor het socialisme en als een demarcatie van het gefossileerde en verlopen socialisme van de Oostbloklanden. Maar al voor en zeker tijdens en na 1968 stonden de zaken er veel minder rooskleurig voor. Ik wil slechts op enkele punten wijzen die betrekking hebben op de evolutie van de ideeën, waarbij ik op een traag verloop van de crisis van de linkerzijde zal kunnen wijzen.

Men kan de geschiedenis van de linkerzijde in West-Europa indelen in drie grote perioden : (a) de revolutie zonder revolutionairen (de negentiende eeuw) ; (b) de revolutie en de revolutionairen (de overgang naar de twintigste eeuw en de periode rond de eerste wereldoorlog) ; (c) de revolutionairen zonder revolutie (de periode voor en na de tweede wereldoorlog). Natuurlijk overdrijf ik dit historisch beeld, ten einde enkele karakteristieken beter te doen uitkomen.

(1) Deze kan men verder uitgewerkt en verdiept vinden in een tekst, die later zal verschijnen onder de titel *De Overbodigheid en de Noodzakelijkheid van de Moraal. Bericht aan de kinderen van Prometheus.*

Voor de perioden (a) en (b) waren er op het vlak van de ideeën kenmerkend :

- de verzekering van de direkte economisch-materiële fundamenteën van opstand, verzet en agitatie ;
- de verzekering van het bestaan van het "historisch subjekt" dat de gewenste transformatie van de maatschappij en de omwenteling van de tussenmenselijke relaties zal en moet verwezenlijken ; dat "historisch subjekt" dat de zending moet volbrengen is het proletariaat, dat in de mate dat het zijn eenheid vindt er ook zal in slagen tegelijk met het verbreken van zijn eigen ketenen die van de gehele mensheid te breken ;
- de zekerheid dat het kapitalisme - en alle sociaal-economische formaties die door dit kapitalisme werden opgevreten en overstegen - gesteund is op de vervreemding van de mens tegenover de medemens, tegenover zijn arbeid, de produkten en instrumenten van zijn arbeid en tegenover de natuur ;
- de zekerheid dat met de vernietiging van het kapitalisme een samenleving zal groeien waaruit die vervreemdingen zullen verdwenen zijn, en waarin de mensen in doorzichtige relaties zullen staan tegenover zichzelf, de ander, hun arbeid en de natuur ; de zekerheid dat dit socialisme zal groeien uit de afbraak en vernietiging van het kapitalisme ;
- de zekerheid dat dit socialisme, gebruik makend van de wetenschappelijke en technologische middelen die al door het kapitalisme aangewend en op gang werden gebracht, er zal in slagen de economische schaarste en de verslavende vormen van arbeid uit de wereld te helpen ; kortom de zekerheid dat enkel het socialisme in staat zal zijn de wetenschappelijke en technische krachten van de wereld vrij te maken en een voordien ongekende vooruitgang te bewerkstelligen.

Voor de periode (c) vielen de meeste van die zekerheden weg en kwamen er problemen op de voorgrond, die de doktrine en de verwachtingen aan grote beproevingen bloot stelden. Ik kom er ogenblikkelijk op terug. Reeds tussen de twee wereldoorlogen kwamen de twee grote kontradikties van het socialisme aan het licht. Nog kon de hoop in stand worden gehouden (binnen steeds meer marginale politieke groepen weliswaar) dat het hier om ofwel voorbijgaande, ofwel zelfs noodwendige beproevingen ging. Het geloof in de alles overkoepelende marxistische leer, die bij machte scheen kontradikties op te nemen en uit te kunnen leggen, bleef bestaan. Zowel de analyse-kracht als het synthetisch vermogen hielden stand. Maar reeds dan was, te weinig duidelijk onderkend misschien, de slijtage aan het werk. De theoretische en praktische aanspraken, het analyse- en synthesevermogen waren aan het afbotten, steeds meer ad hoc veronderstellingen moesten ingebouwd en ingeroepen worden. Dat betekende dat de gebruikers toen al achter de feiten begonnen aan te hollen. Maar zoals

al gesuggereerd door mijn beeld was dit een sluipend proces. En de netjes opgevoegde muren van het huis deden de indruk ontstaan dat het gebouw het nog zou houden. De werkelijkheid was dat de grondige aftakeling al begonnen was. Laat ons niet vergeten dat nog tot in de jaren zestig Jean Paul Sartre in zijn *Critique de la raison dialectique* (1960), *Question de méthode*, zelfverzekerd het volgende schreef :

"Indien de filosofie tegelijk totalisator van kennis, metode, regulerend principe, offensief wapen en gemeenschapstaal moet zijn ; indien deze "wereldbeschouwing" eveneens een instrument is dat inwerkt op de vermolmde maatschappij, indien deze eenvoudige conceptie van de mens of van een groep mensen de cultuur, en soms de natuur van een gehele klasse wordt, dan is het duidelijk dat de tijdperken van filosofische creativiteit schaars zijn. Tussen de 18de en de 20ste eeuw zie ik er drie, die ik zal aanduiden met beroemde namen ; er is het "moment" van Descartes en Locke, dat van Kant en Hegel, en tenslotte van Marx. Deze drie filosofieën werden, elk op hun beurt, de voedingsbodem voor alle partikuliere gedachten en de horizon van elke cultuur, ze zijn niet OVERSCHRIJDBAAR, (door mij R.C.) zolang het HISTORISCH OGENBLIK waarvan ze de uitdrukking zijn (door mij R.C.) NIET IS OVERSCHREDEN.

Ik heb het vaak gekonstateerd : een "antimarxistisch" argument is niet meer dan de zichtbare verjonging van een premarxistische idee. Een zogenaamde "overstijging" van het marxisme zou in het slechtste geval enkel een terugkeer tot het premarxisme zijn, in het beste geval niet meer dan de herontdekking van een idee, die reeds was opgenomen in de filosofie die men meende te overstijgen." (2)

En dit sterk gedateerd sartrianse geloof werd geformuleerd nadat de twee kontradikties van de socialistische beweging niet alleen onontwikkbaar, maar zelfs dwingend zichtbaar waren geworden. Ik kan die kontradikties van de beweging (in tegenstelling tot die van de doktrine) als volgt indelen : de "kleine" en de "grote" kontradiktie.

De eerste was kenmerkend voor het West-Europese socialisme en de polemieken binnen de beweging ontstaan rond de eerste wereldoorlog. De tweede was kenmerkend voor Oost-Europa, reeds met de polemieken vanaf 1927 en uitlopend tot onze tijd. De kontradikties zijn van een identieke kwaliteit en lijken mij onherroepelijk. Een oplossing is er nooit voor bereikt. Als voorbeeld van de eerste kan ik verwijzen naar *Het spel van Angèle en Adèle* (naar het gelijknamige stuk van de Internationale Nieuwe Scène, Mannen van den Dam) : je doet een koöperatief groeien. En op haar toppunt komt die koöperatief ten tonele in het milieu van markt en kapitaal. Het is het punt waar de vraag wordt : ontwikkelen we mee of niet. Dat mee ontwikkelen is een kwalijke ontwikkeling,

(2) J.P. Sartre, *Critique de la raison dialectique*, Gallimard, Paris, 1960, p. 17.

want het is een ontwikkeling om de ontwikkeling, die een omkering van doel en middel impliceert (3). Ik noem het een "kleine" kontradiktie omdat hier een element van de socialistische beweging BINNEN het kapitalisme gekonfronteerd wordt met de keuze : afsterven of ontwikkelen en dus kapitaliseren en dus kapitaal akkumulieren. Dat staat gelijk aan de keuze tussen de ontwikkeling om de ontwikkeling weigeren en dan op korte termijn ter ziele gaan, of ontwikkelen om te ontwikkelen en meespelen in het proces van de kapitaalakkumulatie en dus op lange termijn als beweging ter ziele gaan. Bij dat laatste staat natuurlijk de gegroeide en groeiende kontradiktie tussen beweging en gedachte of doktrine op het spel. Ik gebruikte een symbolisch voorbeeld. Het staat voor even zoveel andere konkrete gevallen van kontradiktie, kenmerkend voor de socialistische beweging in West-Europa. Want bij gebrek aan de mogelijkheid van een plotse en diepgaande omvorming van de maatschappij in gans West-Europa (en ik ga hier niet diskussiëren over de gemiste en bewust ongebruikt gelaten kansen, over het rottend lijk dat de sociaal-democratie was geworden, naar de woorden van Rosa Luxemburg in 1914) moest zij kiezen tussen twee zaken, die met haar gedachte en doktrine kontradiktisch waren. Een fatale keuze.

Doch niet anders verging het het socialisme dat binnenlands op een radicale wijze gebroken heeft met het kapitalisme. Het Oost-Europese socialisme dat ten gronde de kapitalistische structuur afgebroken had binnen haar eigen grenzen. Dan kwam ook de grote kontradiktie op de proppen. Het toneelstuk dat hier moet gespeeld worden ziet er gans anders uit. De elementen voor zo'n stuk vindt men in Haseks *Commandant van de stad Bugulma* (in *De mensenhandelaar van Amsterdam* als verhaal gepubliceerd, Meulenhoff, 1970) en in Haseks herinneringen aan het Rode Leger, Oktober 1918 (gepubliceerd onder de titel *Aventures dans l'Armée rouge*, octobre 1918, suivi de *Histoires vraies et populaires*, Paris, Les Formes du Secret, 1979). Het stuk over de fataliteit van het socialisme in één land. Hier andermaal de keuze tussen afsterven of meedraaien in de ontwikkeling om de ontwikkeling, het kapitaliseren en het inspelen op de kapitaalakkumulatie. Immers, zonder de wereldeconomie kon men niet en die wereldeconomie bleef gericht op de kapitaalakkumulatie. Elke verovering en gedeeltelijke omvorming van een partikel van de wereldmarkt moest leiden tot de "grote" kontradiktie. Andermaal werd het socialisme als beweging gekonfronteerd met de ontwikkeling om de ontwikkeling, een keuze die even fataal moest leiden tot een kontradiktie met het socialisme als gedachte. Vanuit dit oogpunt (maar

(3) Ik verwijs naar het werk van R. Boehm, *Kritik der Grundlagen des Zeitalters*, Den Haag, Nijhof, 1974, waarin sprake is over het thema doel-middel-omkering in het algemeen.

alleen vanuit dit oogpunt) kwam de tweede, de "grote" kontradiktie, ontstaan door een gans land buiten het kapitalisme te plaatsen, op hetzelfde neer als de eerste, de kleine kontradiktie.

Ik zou hier zelfs durven aan toevoegen, ervan overtuigd dat dit aan de basis zal liggen van een ganse polemiek, dat het aanstippen van de twee kontradikties ook wijst op de fictie, die de kommunistische beweging in West-Europa steeds heeft gekenmerkt sinds de 2de wereldoorlog. Die fictie bestaat in het geloof aan de gegronde kritiek op het reformisme van de sociaal-democratie. Maar ook de kommunistische beweging werd gekonfronteerd (en steeds meer en meer) met dit reformisme, dat het in verschillende richtingen deed ontwikkelen waartussen slechts oppervlakkige verschillen bestaan : een strikte Moskou-gerichte en een meer uitgesproken Europa-centrische richting. Die richtingen impliceren ongetwijfeld verschillende politieke keuzen en strategieën. Maar let wel : verschillende politieke keuzen en strategieën BINNEN het West-Europese kapitalistische systeem. Nu is het zo dat enkel de zgn. verdediging van het "socialistische thuisland" toeliet een distinktie te maken tegenover de sociaal-democratie. Vraag bleef of die verdediging van het "socialistische thuisland" niet steeds meer deed afglijden naar een non-interventie positie in West-Europa zelf en dus tot een feitelijk reformisme. Overigens moest die verdediging van het "socialistisch thuisland", zeker wanneer daarmee Sovjet-Rusland bedoeld is (en wat zou er anders mee kunnen bedoeld zijn), op een politiek débâcle uitlopen. Het politiek systeem, en de kulturele verwezenlijkingen daaraan verbonden, die sinds het tsarisme en doorheen de revolutie van 1917 en de Russische versie van het socialisme kenmerkend blijven voor Rusland, kan fataal geen enkele aantrekkingskracht uitoefenen op West-Europa.

Indien dus de verdediging van het "socialistische thuisland" slechts zeer pre-kair toeliet een distinktie te maken met de sociaal-democratie, moest die geleidelijk aan wegvallen : (a) door de gewijzigde houding van de sociaal-democratie tegenover het Oostblok - nl. aanvaarding van een politiek systeem met zijn nationale eigenheid ; (b) door de groeiende kritische houding van de West-Europese kommunisten tegenover het socialisme in het Oostblok - waarin vooral de Italiaanse KP een centrale rol vervulde.

Zo blijft de vraag. Als we er van zouden uitgaan dat het socialisme als gedachte inhoudt de weigering van de blinde ontwikkeling om de ontwikkeling, waarin de mens tot een ding wordt gemaakt, zijn arbeid tot een last en de produkten van zijn arbeid tot zijn vreemde vijanden, waar de natuur wordt opgeofferd aan de blinde krachten van geld en kapitaal, en waar geen enkele ruimte blijft voor de verwezenlijking van de gedroomde naturalisering van de mens

gekoppeld aan de humanisering van de natuur omdat overal de fetisjen heersen, wel, hoe kan dan het socialisme als BEWEGING zijn impetus behouden als het fataal gedwongen wordt te werken binnen het regime van de blinde ontwikkeling om de ontwikkeling ? Ik meen dat het socialisme daarop nog een afdoend antwoord moet geven. Er schijnt ons de "oplossing" van de permanente revolutie d.w.z. de idee van de permanente revolutie, zoals die door Engels werd geformuleerd om later herhaald te worden door Leon Trotsky. Het is wellicht niet overbodig de 19de vraag en het antwoord daarop uit de *Grundsätze des Kommunismus* van Friedrich Engels, in herinnering te roepen (4) : "Zal deze revolutie zich in één enkel land kunnen ontwikkelen ?"

Engels' antwoord, wat ook de "katholieke" "korrektie" aangebracht door de samenstellers van deze niet-kritische uitgave van Marx-Engels' werken is, laat aan duidelijkheid niets te wensen over :

"Neen. De grootindustrie heeft, doordat zij de wereldmarkt heeft gekreëerd, reeds alle volkeren van de aarde, en wel de ontwikkelde, in een zodanige verbinding met elkaar gebracht, dat elk afzonderlijk volk afhankelijk is van wat bij een ander gebeurt. Zij heeft daarenboven in alle ontwikkelde landen de maatschappelijke ontwikkeling zodanig gelijkgeschakeld, dat in al deze landen de burgerij en het proletariaat de twee bestissende klassen van de maatschappij, en de strijd tussen beide de centrale strijd van de dag zijn geworden. De kommunistisch revolutie zal daarom geen louter nationale revolutie zijn, maar het zal er een zijn, die zich in alle ontwikkelde landen, d.w.z. minstens in Engeland, Amerika, Frankrijk en Duitsland, gelijktijdig ontwikkelt... Ze zal eveneens op de overige landen van de wereld een belangrijke terugwerking uitoefenen en hun aktuele ontwikkelingswijze volledig veranderen en zeer versnellen. Ze is een universele revolutie en zal daarom ook een universeel terrein kennen." (4)

Het zal duidelijk zijn dat dit een oerzuivere theoretische uitweg is, die in overeenstemming lijkt met belangrijke punten van de marxistische analyse van het proces van de kapitaalakkumulatie en de marxistische leer van de vervreemding. Het aktueel konkreet politiek karakter ervan is echter ver te zoeken. De gelijktijdigheids- en ontwikkelingsfiktie in Engels' tekst zijn thans voldoende duidelijk.

Welke praktijk blijft dan mogelijk opdat ofwel de kontradiktie tussen beweging en idee uitgesloten is, ofwel de kontradiktie tussen beweging en idee aanvaardbaar wordt gemaakt ? Nogmaals, op deze vragen ontbrak en ontbreekt een antwoord. Het kenmerkt de crisis van het socialisme voor en na 1960 ; het is een maat voor de aantasting van de socialistische doktrine die aansluit bij Marx ; het karakteriseert het hopeloos gedateerde van Sartres woorden, en dat al in

(4) pp. 374-375 in Band 4 van Karl Marx - Friedrich Engels Werke, Berlin, Dietz, 1964.

1960. En ook naar 1980 toe zijn wij steeds verderaf van oplossingen voor de vraagstukken.

Vooraf voor en na de tweede wereldoorlog werd die crisis van beweging en idee onherroepelijk geprononceerd. Het is de periode van de revolutionairen zonder revolutie, zoals het eens genoemd werd door André Thirion (5).

Met een terugblik kan zonder al te veel overdrijving gezegd worden dat de crisis zich heeft toegespitst op alle belangrijke punten van de doktrine, zoals hoger aangegeven :

- verlies van de zekerheid over het historisch subjekt, het proletariaat, van de grondige en definitieve transformatie van maatschappij en natuur ;
- verlies van de zekerheid dat het kapitalisme het ultieme maatschappelijke systeem is dat gebaseerd is op vervreemding ; en tegelijk verlies van de zekerheid dat het socialisme radikaal alle vormen van aliënatie ongedaan zal maken ; integendeel, er is het steeds pijnlijker besef dat de gerealiseerde vormen van het socialisme fataal uitmond en in nieuwe vormen van vervreemding ;
- tenslotte de zekerheid dat het socialisme in zijn gerealiseerde gedaanten niet kan ontsnappen aan de ontwikkeling om de ontwikkeling, en dus niet bij machte is de wetenschappelijke en de technische krachten van de wereld vrij te maken om een voordien ongekende vooruitgang te bewerkstelligen.

In 1968 mondde de kritiek van de socialistische idee uit in een "radikale afwijzing". En nog inspireerde men zich aan een uit het marxisme gegroeide filosofische school, nl. de Franfurter Schule. Deze school, die we kunnen beschouwen als de laatste van de grote theoretische momenten uit het marxisme, ontwikkelde de kritische theorie reeds voor de tweede wereldoorlog. Centraal stond de kritiek op het socialisme en op de ideeën die aan het socialisme ten grondslag liggen. In hun werk *Dialektik der Aufklärung* zouden de twee leidende figuren van de Frankfurter Schule, Horkheimer en Adorno, een radikale kritiek formuleren op de ficties van de bevrijding van de mens uit de banden van de natuur aan de hand van kennis en macht. Die bevrijding liep slechts uit op haar tegendeel : nieuwe vormen van verknechting en vervreemding hadden zich ontwikkeld en steeds weer opnieuw werden de ketenen van een geboeide mensheid gesmeed. Want worden niet juist kennis en macht de wapens om de mensheid geboeid te houden. En moest die radikale kritiek ook niet van toepassing zijn op Hegel en Marx, op de vooruitgangs- en toekomstidee die in hun werk uitgedrukt was ?

Toch bleef de negatieve kritiek, door Horkheimer en Adorno geformuleerd, nog

(5) *Révolutionnaires sans Révolution*, Paris, Laffont, 1972.

geïnspireerd op en uitgewerkt binnen het marxiaanse geloof. Nog speelde de fictie van de te wensen en te verwachten doorzichtige menselijke relaties, de humanisering van de natuur en de naturalisering van de mens, en de te herwinnen zelfidentiteit van de mensheid, een rol. En in een allerlaatste poging om Marx' kritiek op de kapitalistische maatschappij veilig te stellen en te bewaren, werden de vroege geschriften van Marx gemobiliseerd. Zij zouden, in hun eenheid met de latere geschriften of indien nodig in tegenstelling daarmee, tot in 1968 gemobiliseerd blijven als theoretisch fundament om een maatschappelijke ontwikkeling af te wijzen, die op maat was van de moderne techniek en gesteund op steeds uitgesprokener manipulatiemechanismen die tot de infantilisering van de mensheid leidden.

Doch ik zou in dit verband over een fatale en allerlaatste afwikkeling willen spreken van een marxiaanse socialistische idee. Steeds sterker kwam de kritiek aanzwellen, die de maatschappijvormen zowel Oost als West afwees. De vlam sloeg tenslotte in de pan. De "radikale afwijzing", zoals het dan met betrekking tot 1968 heet, spaarde tenslotte zelfs Marx en zijn marxisten niet. En de negatieve kritiek spaarde niet eens haar vaders en uitdenkers. Sinds 1968 kwamen nieuwe thema's, in een magistrale inflatie van de taal en het denken, de socialistische idee op de proef stellen. Alles zou mogelijk zijn of niets zou zijn. De bureaucratiekritiek en de kritiek op de arbeidsprestatiegerichte, autoritaire en op kulturele, opvoedkundige, sociale en economisch-politieke ongelijkheid gesteunde maatschappijen mondde uit in een hartstochtelijke overtrokken roep naar o.a. een totale seksuele bevrijding, naar anti-autoritaire opvoedingsrelaties, naar het radikale feminisme, naar een regelrechte afwijzing van het wetenschappelijk denken, enz. Aanvankelijk konden die en andere thema's binnen de marxiaanse socialistische idee, waarin de vervreemdingsdenkbeelden van de jonge Marx gemobiliseerd waren, nog worden opgenomen. Tenslotte geraakten ook die denkbeelden, net als de socio-economische analyse die eruit voortvloeide, bedolven onder de gepartialiseerde negatieve kritiek. De "totale en radikale afwijzing" resulteerde in een steriel maken van die kritiek zelf, en dat nadat het theoretisch bouwwerk van de marxiaanse synthese, waarover Sartre het had in de geciteerde passus, opgebroken was, waardoor zowel zijn analytisch als zijn synthetisch vermogen verloren ging. Dit gebeurde uitgerekend in 1968 en de jaren daarop volgend : afsluiting van een gouden periode, eindpunt van de dulle jaren zestig met zijn fastidieuze consumptie en zijn rijkelijk verspillende produktie, met zijn weelderige schaarste en zijn vreugdeloze ekonomie zoals de Welfare-ekonomist Tibor Scitovsky het in 1976 noemde (6).

(6) SCITOVSKY *The Joyless Economy. An Inquiry into Human Satisfaction and Consumer Dissatisfaction*, Oxford University Press, New York, 1976.

In een periode dus waarin de studentenrevoltes bij velen een nieuw geloof in een revolutionair potentieel ter verandering van de maatschappelijke orde had opgewekt. Paradox en een magistrale en gevaarlijke overdrijving, zoals we thans kunnen zien nadat het tij is gekeerd en de illusies van '60 weggevalen zijn.

Meteen raken wij ook aan de crisis van het kapitalistisch systeem zelf. De fictie van de jaren zestig is duidelijk geworden. De voor het systeem noodzakelijke vernieuwingen en aanpassingen bleven uit, de energiebasis van het productie-apparaat werd kwetsbaar, de werkloosheid werd nooit overwonnen. Men kan die lijst groter maken. We zullen hier weer niet herinneren aan de rapporten van Rome en de andere crisisverslagen. Overigens zal later, met het nodige historische perspectief, moeten uitgemaakt worden wat de betekenis geweest is van die onheilsverslagen, in hoeverre zij slechts de oppervlakte van de economische en technische fenomenen in de wereld hebben geraakt. Ik heb er al op gewezen dat de kritiek op de vooruitgangsidee een centraal punt werd, eenmaal marxistische denkers doorhadden dat de onbepaalde groei van de wetenschap en techniek niet kon gelijk gesteld worden met de progressieve bevrijding van de mensheid uit haar boeien. Dit tragische besef heeft zich in de jaren zeventig verspreid en het ligt mee aan de basis van nieuwe ideologische bewegingen die ook hun politieke optreden hebben voorbereid. In de eerste plaats de praktisch-politieke uitdrukking van Nieuw Links, met onder andere zijn optreden in het hoger en middelbaar onderwijs, met de romantische en hemelbestormende revoltes uit naam van een immer schimmig blijvende verlossing, met zijn toenemende vervreemding van die klasse - nl. de arbeidersklasse - die ook dan verantwoordelijk bleef voor de voortbrengst van de maatschappelijke rijkdom, wat ook voor Nieuw Links de basis was van haar manifestatie. *Ik zou het een allereerste opstand willen noemen van een zich snel vormende en begerige nieuwe middenlaag, samentroepend in radikalistische cenakels en nieuwe clubs, waarin de angstige perspectieven in verband met de noodzaak zich een plaats te verwerven in een, zo scheen het althans, konsumptiegericht maatschappij, omgebogen werden in gretige aanspraken op een "dan maar ineens" totale omvorming van de samenleving volgens gans nieuwe en verbeeldingrijke patronen van "gelijkheid" in macht (met name de schimmige democratie-notie die in die periode werd geboren is daarvoor kenmerkend) en van elkeens volle verantwoordelijkheid inzake alle facetten van het maatschappelijk leven.*

Cenakels en clubs dus waarin men onstuimig en ijverig bezig was een radicale weg uit te stippelen voor de alles herdopende en verlossende omwenteling van de maatschappij, ten einde zich met zijn allen en voor altijd, zonder ook maar ooit de wegen van de korruperende geleidelijkheid te moeten volgen, een plaats te veroveren tegen de "oude" middenlagen in. Die "oude" middenlagen, zo heette het, hielden fantasieloos de plaatsen bezet binnen een "oud" bestel. Let wel, het ging om een generatie, geboren uit de universitaire "boom" die begon op het

einde van de jaren '50 en die zich voortzette gedurende de jaren zestig. Het betrof een opstand die in zijn justifikatie en legitimatie de aanspraken op de plaats in de maatschappij zo moest formuleren dat de radicale afwijzing de enig mogelijke verwoording kon zijn. De toen al gedateerde "kritische theorie" en de nieuwe uitwerkingen ervan door Herbert Marcuse kwamen schitterend van pas. Ik zal hierna nog naar dit en soortgelijke sociologische fenomenen verwijzen en ik zal er zelfs een centrale hypothese inzake Nieuw Rechts aan verbinden.

Na dit stormachtige en verlangende optreden van Nieuw Links, dat nauwelijks een decennium heeft kunnen stand houden, viel er een groot gat. Daarin kwam plaats voor de bonte ideologische verscheidenheid die we thans nog altijd kennen. Ik kan er slechts enkele aspecten van vermelden. De discussies rond het vreedzaam gebruik van de kernenergie, iets waarover men in de jaren vijftig en zestig nauwelijks problemen maakte. De discussie betreffende de ongebreidelde ontwikkeling van de nieuwe economie, de daarin geïmpliceerde nieuwe patronen van arbeid, informatiebehandeling en sociale controle, stelden steeds uitdrukkelijker en gans algemeen de grondslagen van de ontwikkelde wereld in vraag. Het thema werd tenslotte zelfs geakkapareerd door de rechtse politici en de rechtse politieke organisaties (zoals de CVP in ons land o.a.). Die speelden in op een moralistisch revival, wat nog geamplifieerd werd door o.a. de konfessionele verschuivingen in Europa (de goddelijke uitvinding van twee opeenvolgende Barnumpausverkiezingen, waardoor de wereld de new wave van de habemus-papam-super-star-show mocht genieten). Wij zijn er ondertussen aan gewend geraakt, te horen spreken van een voor de Westerse wereld noodzakelijke mentaliteitsverandering; en zelfs in traditionele linkse milieu's gingen sommigen ertoe over de uiterst prekair blijvende en eigenlijk toch nog maar pas veroverde relatieve welstand van de werkende klassen met de vinger te wijzen in verband met het schetsmatig onderzochte diepe lijden van de arbeidende bevolking in de derde wereld met zijn mechanismen van economische uitbuiting en sociale en politieke onderdrukking die daarvoor verantwoordelijk zijn.

3. Naar een aflijning van de programmatische basis van Nieuw Rechts.

Het is tegen deze achtergrond van sociale en ideologische verschuivingen, waarbij de plotse opbloei en de langzame maar onverbiddelijke uitbloei van Nieuw Links met zijn "negatieve kritiek" en zijn "totale afwijzing" centraal moeten staan, dat de activiteiten van Nieuw Rechts kunnen worden begrepen. Laat ik daarom proberen de programmatische basis van de ideologie van Nieuw Rechts af te lijnen. In een volgend hoofdstuk kan ik die ideologie dan aan een kritiek onderwerpen. Dat zal een kritiek zijn die enige aandacht schenkt aan de argumentatietruuks, de "wetenschaps"-manipulaties en aan de gebrekkige interne

konsistentie. Het is mijn bedoeling enkele suggesties aan de hand te doen voor een meer uitvoerige ideologiestudie van Nieuw Rechts, en dus voor een rakere identifikatie en een meer uitvoerige systematisering van haar centrale themata. Die identifikatie en systematisering van de themata moet ten slotte uitmonden, zo is althans mijn overtuiging, in een ideologiekritiek die moet worden bekrachtigd door het onderzoek naar de sociale basis van het fenomeen Nieuw Rechts. Dit lijkt mij het meest belangrijke deel van het onderzoek. Ik zal mijn artikel overigens afsluiten (cf. sub) met de formulering van een sociologische hypothese dienaangaande.

In *Renaissance de l'Occident*, van Maiastra, wat staat voor een schrijverskollektief waartoe naast Alain de Benoist en Louis Pauwels o.a. ook P. Grassé en Olivier Giscard d'Estaing behoren, vormt de inzet de verbeterde "verdediging" van wat de auteurs beschouwen als de "Westerse Cultuur" tegen de aanvallen van de belagers. Die belagers zijn : (a) de inspiratoren en aanzwengelaars van de cultuurkrisis, te weten "het egalitarisme" ; (b) het totalitarisme van de Oostbloklanden ; (c) de Westerse koopwaren- en geldcultuur. En soms kan die cultuurkrisis blijkbaar tegengegaan worden door een morele revival, door herbevestiging van de oude kulturele waarden, door een "terugwording" zoals dat heet. Op andere plaatsen moet die cultuurkrisis overwonnen worden door te beklemtonen dat de natuur primeert boven de geschiedenis en de cultuur. Oppervlakkig beschouwd zal het al duidelijk zijn welke truuk hier wordt gebruikt. Het is de truuk van de creatie van een schijnvijand, die overigens niet of uiterst moeilijk kan worden geïdentificeerd, nl. "het egalitarisme", waaraan, zo menen de lieden van Nieuw Rechts te kunnen vaststellen, een cultuur kapot is gegaan. Men kan gemakkelijk zien hoe de invulling eerst later te voorschijn moet treden, wat duidelijke politieke en sociale identifikatie zal impliceren : invulling die zal slaan op syndikalisme, op het socialisto-marxisme, het kommunisme, enz. Bovendien is duidelijk dat "het egalitarisme" een hypostase is die de plaats inneemt van die factoren die mogelijk een aanleiding hebben gegeven tot een werkelijke cultuurvervlakking en desintegratie. Door die lege hypostase in de plaats te stellen kan men om de andere factoren heen gaan en vermijdt men de kritiek daarop. Dat laatste is zelfs strikt noodzakelijk. De aanduiding van en de kritiek op de factoren die tot kulturele desintegratie hebben bijgedragen, kan enkel in het vel van Nieuw Rechts snijden. Het fenomeen Nieuw Rechts zelf is immers een resultaat van een monsterkampagne in de media. Je moet slechts de triangel Hersant-Pauwels-de Benoist in herinnering roepen en je moet maar eens week aan week Figaro Magazine kopen om te zien hoe handig en commercieel gebruik wordt gemaakt van de koopwaren- en geldcultuur van West-Europa. Maar zoals gezegd gaat het ons in de volgende bladzijden om de mechanismen van die truuk. Bovendien zou het verkeerd zijn een komplottheorie inzake Nieuw Rechts te hanteren en het eenzijdig gebruik van de uitleg van de truuk kan ons daartoe ge-

makkelijk brengen. "Onze Westerse wereld" is dus bedreigd, hoewel zij in zich de kiemen draagt van een andere maatschappij, die zich onder onze ogen ontplooit zonder dat men dit wil erkennen. Daarom plaatsen de lieden van Maiastra naast elkaar KULTUURKRISIS en WEERBAARHEID, met de verwijzing naar de betekenis van hun kollektieve naam :

"De maiastra is een legendarische vogel, afkomstig uit Roemeense volksverhalen. Hij beschikt over de gave wonderen te doen en de mens te helpen bij het overwinnen van de noodlottige krachten, die zijn geluk in de weg staan. In de duisternis slaakt hij zijn strijdkreet om de mens het geloof in zijn lot terug te geven."

Uiterlijk manifesteert de kultuurkrisis zich als een crisis van de produktie, van oorlogen, van geweld, werkloosheid en ontvolking. Maar de crisis is nog groter in de geest. Want die werd moreel ontwapend en er is een verlies aan kollektieve begeestering, daar alle waarden tot het materiële worden herleid. Er is een ontstellend gebrek aan redenen om te leven en aan idealen om te sterven ; er is een tekort aan zelfopofferende moed (Soljenitsyn, 1978, Harvard University ; en ook A. de Benoist over de SS-strijders, de Japanse kamikazes en hun Russische ekwivalenten !). En van dit alles is het "egalitarisme" de fout. Grondslag van dit "egalitarisme" is de joods-christelijke traditie die ons meer dan 3000 jaar omkneeld heeft gehouden. Het "egalitarisme", diepere oorzaak van het kultureel verval, is dus verantwoordelijk voor : (a) de valse identiteit van geluk met het bezit van materiële goederen ; (b) de verwennende komfortnotie ; (c) de verwarring van vrijheid met anarchisme ; (d) de overdrijving van het juridisme in een maatschappij waar het hebben voor het zijn gaat ; (e) de uniformiserende massamedia die een groter gewicht geven aan de destruktieve dan aan de konstruktieve krachten van de samenleving ; (f) de triomf van de mediokriteit ; (g) de falie-kante afwijzing en de veroordeling van de elites ; (h) het verlies van het morele gevoel.

"Alle kritieken op onze hedendaagse maatschappij vertonen een grote onrechtvaardigheid en een verbijsterende blindheid. Zij veroordelen de fabelachtige vooruitgang die ze verwezenlijkt, zij geven de zich ontspannende mens een slecht geweten, ze veroordelen elke uitvinding en vooruitgang die ze tot belangrijkste oorzaak van onze hedendaagse kwalen maken. Maar de zaak ligt anders : de oorzaak huist in onze menselijke konditie, van waaruit onze weifelingen ons toelaten verheven inspanningen te leveren, waarvan een aantal, individuele en soms kollektieve, de grootste bewondering en respekt verdienen." (7)

We hebben dus te maken met het "slechte" gebruik van de goede moderne middelen. Een goed gebruik is een kwestie van een goede leiding, van een bekwame

(7) o.c. p. 15

denkende en handelende elite. Zo'n elite mogen we niet uit de weg gaan en enkel een degelijke en rigoureuze selectie onder de mensen kan ons die elite geven.

Zo komen we uit op de WEERBAARHEID. De weerbaarheid tegen de kultuurkrisis en basis van de "terugwording" ligt in de rigoureuze en selectieve (biologie en psychologie-gemedieerde) vorming van economische, politieke, administratieve, medische en kulturele elites. Naast de stimulering van de genetische selectie en de psychologische zifting aan de hand van IQ's kan men de maatschappelijke creativiteit stimuleren. Maar de weerbaarheid vereist buitendien nog : (a) de herbevolking van Europa, (b) de suprematie van de geestelijke waarden op de materiële ; (c) het verwezenlijken van de eenheid van het Westen ; (d) de suprematie van het sociale op het economische, van het geestelijke op het sociale ; (e) de erkenning van de noodwendigheid van hiërarchie, waarborg voor de triomf van de geestelijke waarden ; (f) een interdisciplinaire aanpak van geschiedenis, sociologie, psychologie, techniek, biologie, etc. ; (g) heropwekking van de geest van de "funderende mythen" van de Indogermaanse en Europese stam : wat inhoudt de heldenverering, het respecteren van de hiërarchische drie-indeling van de samenleving (zie nog hierna).

Met dit laatste punt komt de "anti-egalitaristische idee" uitdrukkelijk op de voorgrond. Het was Louis Pauwels toegewezen dat de stofferen :

"De traditionele roeping van de Europese geest bestond erin personaliteiten te vormen. Maar in het gewone leven is de mens niet meer dan egoïstische en onverantwoordelijke subjektiviteit, die toegeeft aan zijn eisen zonder poging de situatie of zichzelf te beheersen. Op zich onwettig, beschouwt hij én de maatschappij als onwettelijk én de Staat als Voorzienigheid. Dat koïncideert met de massifikatie en het egalitarisme. Met dit plat hedonisme van de op koopwaren gebaseerde maatschappijen, correspondeert natuurlijk de angst voor de toekomst en een hypergevoeligheid voor de kleinste hindernissen. Men ontkent de principes van de wil, van de inspanning, van de overtreffing. Men ontkent de heroïsche en tragische dimensie van het leven. Een "dodelijke lauwoheid" heeft de Westerse geesten aangetast. Deze lauwoheid treft de werkzaamheid, op hetzelfde moment waarop ze de bekwaamheid van het leven te genieten afstompt.

Dit klimaat van individueel en gemeenschappelijk niet-zijn vertaalt zich - ultieme zelfmoord - in een demografische ineenstorting zonder voorgaande, in Frankrijk als in Europa."

De remedie bestaat er in terug te keren naar "het Europese genie" en de Indogermaanse traditie te rekuipereren. A. de Benoist noemt dat de "terugwording" en dat kunnen wij heel gemakkelijk op basis van het oeuvre van Dumézil (o.a. schrijver van het bekende werk *Mythes et Épopées*) dat ons "aantoont" dat "onze

beschaving" geïndustrieel is op drie functies :

hersenen	→	functie v.d. soevereiniteit	→ heren, priesterskaste
spieren	→	functie v.d. verdediging	→ soldatenkaste
mond	→	functie v.d. productie	→ boeren en arbeiders

Dit correspondeert met de Benoists "funderende mythen" van de Westerse wereld. Het geeft aan hoe "wij Indogermanen" steeds een hiërarchisch geloof geïnkarnéerd hebben, dat echter geleidelijk weggedrumd werd, eerst door de joodschristelijke ideeën en vervolgens "door de druk van een unifiërend model volgens hetwelk de ekonomie, dat is het lot, ons bijstaat bij een monsterlijke hypertrofie van de produktiefunctie, die de soevereiniteit afschaft en de verdediging ruïneert".

Aldus nogmaals Pauwels in zijn bijdrage tot het Maiastra-boek. En het is de alomtegenwoordigheid van de syndikale macht, tot in het leger en met invloed in de rechtspraak en het onderwijs, die tot die geweldige deformatie heeft geleid, wat de oorzaak was van een "verminkte nationale gemeenschap waar de functies van soevereiniteit en defensie verschrompeld zijn enkel ten voordele van de socio-ekonomische waarden".

De oplossingen liggen volgens Pauwels voor de hand, en hij verwijst naar de werkzaamheden van de Club de l'Horloge :

- een restauratie van de soevereiniteit ten einde een sterke en rechtvaardige staat te verkrijgen die de verantwoordelijkheden zal decentraliseren ;
- een doelbewuste politiek van persoonlijkheden, die erin bestaat te zoeken naar alfa's, maar ook ieder zichzelf te laten zijn met zijn "eigenheid", en dit door de primordiale rol van de familie te beklemtonen en door een strenge opvoeding van het karakter en de wil ;
- de mensen weer doen passen in hun gemeenschappen, d.w.z. de reële gemeenschappen (in plaats van de belangen - of politico-religieuze organisaties) : land, regio, stad, dorp, wijk ; dit zijn de oorspronkelijke plaatsen, de "heimische" plaatsen die werken met een "heimkehrend" "kollektief geheugen" ; (opm. de Duitse adjektieven komen van mij) ;
- de mensen weer doen aansluiten bij hun biologisch en genetisch patrimonium, familie en geboortestreek, ancestrale cultuur, hun geschiedkundig verleden.

Dit onomwonden konservatieve en restauratieve programma wordt nog expli-

cieter elitistisch gemaakt, waarbij andermaal het "egalitarisme" voldoende onduidelijk wordt gelaten :

"Er komt een moment waarop de absolute egaliteit zich onthult als absolute onrechtvaardigheid : de fatale onrechtvaardigheid tegenover de werkelijkheid, die ons onderwijst over de verscheidenheid van de oorspronkelijke natuur ; de onrechtvaardigheid tegenover de minst begunstigten, waaruit die genies opstaan, die het egalitarisme weigert te erkennen : welnu de "meritokratie", gebaseerd op de selectie van de besten zonder klassevoordeel, zou de fijnste en hoogste vorm van sociale rechtvaardigheid zijn."

Steunend op die gedachte formuleert Pauwels de "sleutel"gedachten voor een andere en als gejustifieerd beschouwde maatschappelijke praxis : (a) we moeten eindelijk en voorgoed gedaan maken zowel met de idee van de historische lijn en haar joods-christelijke en marxistische drie-indeling (cf. hoger mijn behandeling van de Marx-kritiek der laatste 20 jaar) als met de idee van het einde van de geschiedenis ; (b) we moeten de geschiedenis daarentegen opvatten als een bol, die in de richting zal rollen waarheen "wij" willen dat hij zal rollen. In het geheel hebben 'wij' slechts een krachtige wil nodig en de bekwaamheid, die in overeenstemming is met "ons" verstand en die steunt op "onze" kennis van de processen.

Zo werden al impliciet een aantal thema's van het kredo op een rijtje gezet. HET KOMT ER OP AAN ZE VAN ELKAAR AF TE ZONDEREN EN EEN UITSPRAAK TE DOEN OVER HET CENTRALE EN HET PERIFERE KRAKTER VAN DE THEMATA. Ik kan hiervan slechts enkele elementen leveren. Maiastra herhaalde in een samenvatting de onderdelen van het kredo, waaraan weinig of niets kan worden toegevoegd en waarin nauwelijks enige onderzoekstof zit. Bovendien bevat het geen hypothesen, die naam waardig, en kan de bekrachtiging ervan slechts een pseudo-bekrachtiging zijn aan de hand van publikaties van "wetenschapslieden", die de lui van Nieuw Rechts laten aanrukken. De specialist van dit laatste is Alain de Benoist die in zijn *Vu de Droite* nauwelijks meer heeft gedaan dan lezen en citeren, nooit iets uitwerkt of argumentaties opbouwt vanuit nieuwe probleemstellingen, ten einde de weinig geëxpliciteerde programmapunten enige "autoriteit" te verlenen. In het werk van Alain de Benoist komt maar eerst goed de armoedige techniek van de "wetenschappelijke justifikatie", die Nieuw Recht aanwendt vanuit enkele niet nader opgehelderde ficties over de wetenschappelijke kennis, aan bod. Ik wil daarvan enkele voorbeelden geven, daarbij de tien grote themata van Nieuw Rechts op een rij zettend. Dat vormt de aanloop tot de kritiek.

In zijn bedroevend dikke boek, dat zich aandient als een anthologie van hedendaagse ideeën waarvoor de Benoists selectie zou moeten volstaan, zijn de lektuurnota's van deze Fransman, die ook Engels en Duits leest wat voor de Franse

kontext haast een wonder mag heten, in grote rubrieken ondergebracht. Ik geef een opsomming. Het werk begint na de programmatische inleiding, in overeenstemming met de ideeën uit het werk van Maiastra, met de rubriek "Héritage". Het betreft de invallen van de Benoist bij zijn lektuur over Indogermanen, Kelten en andere sprookjes (ik overdrijf niet, want Atlantis is er weer bij). Dit alles blijft in de onvervalste Pauwels-en-Bergierstijl en de Planète-traditie. Daarna volgt de rubriek "Fondements" waarin de Benoist bij zijn lektuur zijn kanteekeningen plaatst over "filosofische" thema's, over de "wetenschappen", over de "biologie", over de "ethologie", "psychologie", "pedagogie". Een waar "Jongens en Wetenschappen" voor jonge administratieve, universitaire, economische en politieke kaders, die dan weer eens even weg kunnen van hun Readers Digest. Geen kritische bewerking, maar slechts napraten en argumenteren in de stijl van "zie je wel, Lorenz heeft het ook gezegd...". Van uitdieping en synthese uiteraard geen sprake. Daarop volgt de rubriek "Systèmes", over de politiek en de politieke theorieën (Gramsci, Pareto, en anderen). Dan de rubriek "Débats" over de controërsiële werken, die het religieuze leven, de moderne samenleving en meer van die onderwerpen betreffen. Boulevard-journalistiek die werkt met aanhalingstekens, maar die verband houdt met onderwerpen waaruit ideologische munt is te slaan. Het werk eindigt met een "blik" op Frankrijk en de 20ste eeuw. Nogmaals, begrijpe wie begrijpe kan, goed voor een eerste prijs uitgereikt door de Franse Academie ! Onder méér dan één opzicht is daarom de introductie tot het werk belangrijk. Daar is de auteur tenminste direct aan het woord, zonder zich te kamoefleren of zich lip-en-mondsgewijze te laten ondersteunen door "wetenschappelijke" en "essayistische" autoriteiten. Bovendien zet hij, weliswaar erg chaotisch, enkele thema's op een rijtje, waar rond dan de literatuur verzameld is in het vervolg van het werk.

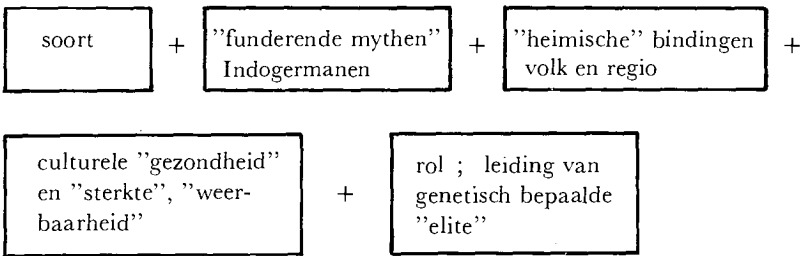
Ik zie in het geheel tien grote themata, die we ook kunnen terugvinden in het werk van Maiastra en die als richtlijn zouden kunnen dienen bij een verder onderzoek van *Nouvelle Ecole*- en *Éléments*-publikaties. Bovendien kan men er een hiërarchie in zoeken en kunnen de implicaties (niet de logische maar de ideologische implicaties uiteraard) worden aangegeven.

1. Het ANTI-EGALITARISME, belangrijkste identifikatiepunt van Nieuw Rechts. Men deed de kultur en de geschiedenis van de mensen op een onrechtmatige wijze triomferen over de natuur. Want in de mens moeten wij het beest zoeken - het dier heeft een mens getekend -, en als wij daar van zouden uitgaan dan kunnen we een mensbeeld konstrueren dat via de manipulatie van de media en door het entristisch werk voor een andere politieke praktijk zal zorgen. Niet allen zijn tot alles in staat, want de natuur leert ons de juistheid van een "differentialisme" (de positieve formulering indien men wil van het

"anti-egalitarisme"). Wij worden allen verschillend geboren en wij zijn dus allen ongelijk. Deze ongelijkheid geeft de werkelijkheid weer. Sommigen zijn onbetwistbaar beter in staat tot vissen dan anderen ; sommigen zijn onbetwistbaar geboren om subjezt Woyzeck te zijn terwijl anderen onbetwistbaar geboren zijn om professor experimentator met Woyzeck als subjezt te zijn ; sommigen zijn onbetwistbaar geboren om een vioolspelende Einstein te zijn ; sommigen zijn onbetwistbaar geboren om citatenverzamelaar de Benoist te zijn. En slechts de harde erkenning van die onbetwistbare biologisch vastgelegde feiten zal "ons" toelaten een organisch goed werkende maatschappij in te richten, waar de meest bekwamen rechtmatig zitten waar ze moeten en kunnen zitten. Op hun rechtmatige en dus natuurlijke plaats. HET IS DE DIVERSITEIT DIE DE ONTWIKKELING VAN DE MAATSCHAPPIJ VOORUITHELPT ; HET IS DE DIVERSITEIT VAN DE VOLKEREN DIE DE KRACHT VAN DE NATIE UITMAAKT ; HET IS DE DIVERSITEIT VAN MAATSCHAPPIJEN EN BESCHAVINGEN DIE DE GESCHIEDENIS VOORUIT HELPT ; HET IS DE DIVERSITEIT VAN DE SOORTEN DIE DE BIOLOGISCHE EVOLUTIE IN GANG HEEFT GEHOUDEN.

2. Het historisch en het politieke gebeuren is ultiem een kwestie van KRACHTS-VERHOUDINGEN tussen groepen en tussen mensen en daarin spelen de STERKE WIL en de BEKWAME PERSOONLIJKHEID een doorslaggevende rol. Het is uit de biologie, de ethologie en de genetica (bij implicatie de sociobiologie, hoewel over deze richting in de Benoists *Vu de droite* slechts terloops sprake was) dat het "bewijsmateriaal" kan worden gevonden voor de speling van de krachtsverhoudingen rond de "sterke" individuen, die leven en ontwikkeling van "populaties" zullen determineren. Er wordt vooral geput uit de cultuurkritiek van Konrad Lorenz, de befaamde Oostenrijkse etholoog, die naar het einde van de jaren zestig zijn pessimistische kijk op het Westerse kulturele klimaat ontwikkelde, waarbij hij later - erg bediscussieerd - gebruik maakte van materiaal uit de biologie en de ethologie (studie van gedragingen, insluitende de studie van sociale gedragingen van zoogdieren of lagere diersoorten). Vooral in zijn werk *Les huits péchés capitaux de la civilisation* leest men het cultuurpessimisme van een oude man met een politiek uitgesproken konservatieve voorkeur. Daarin is de hoofdgedachte dat de grote fout van onze cultuur erin bestaat, te menen dat allen tot alles in staat zijn als je hem maar voldoende kansen geeft. Daarmee gaat de evengrote misvatting samen die zegt dat de "tekorten" en "aberraties" van individuen te wijten zijn aan milieu-omstandigheden. De dierstudies, en de regelrechte extrapolatie van de resultaten daarvan naar de mensenwereld wordt voor mogelijk gehouden, "tonen" aan dat de gediversifieerde en persoonlijke bekwamheden, en de door de evolutie ingebakken "efficiënte" mechanismen van reageren, denken, kennen en organiseren, doorslaggevend zijn

en de krachtsverhoudingen bepalen waarin de individuen met de sterke wil het meest aan hun trekken komen waarbij zij hun populaties "fitter" maken. Dat laatste komt dan de groep ten goede, en meer nog DE SOORT, een categorie die én individu én groep overstijgt. De "gezondheid" en de "efficiëntie" van een INDIVIDU kun je, alles in overweging genomen, bij benadering nog vrij goed beoordelen ; in elk geval kan het individu dat zelf nog binnen redelijke grenzen. De "gezondheid" en de "efficiëntie" bij een groep valt moeilijker te beoordelen. Daar stelt zich onafwendbaar de vraag van de samentelbaarheid van de specifieke "gezondheid" en "efficiëntie" van de individuen, en daar rijst ook het probleem wie de samenteller en de beoordelaar zal zijn. In de socio-biologie, maar dat werd reeds in de Lorenzianse ethologie geanticipeerd en het werd als dusdanig ook nagepraat door Nieuw Rechts, wordt de "soort" gesubstitueerd aan groep en individu, wier "gezondheid", "efficiëntie", "kracht" en "wil" nu functie worden van de mechanismen van die "soort". De mechanismen van de soort kunnen slechts op sociobiologisch en populatiegenetisch niveau gekend zijn. Dat is dus specialistenwerk. Men zou hier kunnen suggereren dat een mythisch subjekt, waarin wij vanuit onze ancestrale socio-kulturele bindingen (en alleen deze) samengeroerd worden, ten tonele wordt gevoerd. Het gaat er mij niet om de mogelijke versterking van de populatiegenetische en sociobiologische hypothesen en wetten in kwestie te stellen. Daar ligt een duidelijk te omschrijven en methodologisch overzichtelijke taak voor het wetenschappelijk onderzoek. Het gaat hier om de mythische overbrenging naar een ander terrein en om de verbinding met de vage volkeren- en kultuurmythen waarvan wij in elk geval weten dat zij de historische kritiek niet kunnen doorstaan. Het gaat om de aanwending van het concept soort met zijn te onderzoeken mechanismen in een constructie die er ongeveer als volgt uitziet (ik loop hiermee vooruit op het hoofdstuk kritiek) :

Die vijf onderdelen worden aan elkaar gekoppeld, in de idee dat krachtsverhoudingen tussen groepen en mensen alsook de sterke wil en de bekwame persoon-

lijkheid een rol spelen (of moeten spelen ?!), zo dat (a) het individu bij aanvang van het toneel verdwijnt, (b) de konkrete maatschappelijke belangen en ideologische groepen, en dus de konkrete maatschappelijke belangen en beliefs afgevoerd worden, om (c) fataal ondergeschikt te worden gemaakt aan een niet rechtstreeks kenbaar mythisch subjeet, dat langs ingewikkelde mechanismen zijn werking uitoefent, nl. de soort. De soort vervangt dan slechts voorlopig het volk, en we zullen zien dat de soort eigenlijk werkt (zou moeten werken) door het volk. Tenslotte wordt de beoordeling van de "gezondheid" een specialistenwerk, terwijl zij zelf slechts kan worden gegarandeerd door bekwame leiders met wil en persoonlijkheid. Die konklusie sluit dan aan bij de ideeën over de soort, zoals ze uit de biologie en de populatiegenetika worden betrokken. In feite een "eine Gattung, ein Volk, ein Führer". Maar dat hebben we al gehoord.

3. Bij het bovenstaande sluit ogenblikkelijk het derde thema aan, (nl. DE KRIETIEK OP HET "EGALITARISME"). Het is het "egalitarisme" dat verantwoordelijk is voor de uniformisering van de kultuur en de volkeren, voor de vervlakking van de samenleving. Het is die ideologie die verantwoordelijk is voor de "waanidee" dat de kultuur over de natuur zou heersen en dat de geschiedenis een richting en zin zou hebben, die zelfs geopponeerd is aan de natuur. Maar wat is dat "egalitarisme" waarover Pauwels het had, en waarmee zullen wij het kunnen identificeren ? Het is een ideologie die insluit dat we allen gelijk zijn en als onbeschreven blaadjes papier gebruikt kunnen worden voor gelijk wat. Het is de ideologie die, in de geest van Helvétius en zijn geloofsgenoten, stelt dat de wijziging van regeringen en regimes de positieve ontwikkeling van nationale gemeenschappen kan bevorderen en wel door wettelijke (politieke) en opvoedkundige maatregelen. Het is ook de ideologie die stelt dat wij allen in een wenselijke en te bereiken toekomst gelijk zullen zijn aan elkaar en die elke kleine ongelijkheid beschouwt als een onrechtvaardigheid. Zo staat het "egalitarisme" voor dit gruwelijke toekomstbeeld : progressieve verdwijning van de diversiteit van de wereld ; fatale nivellering - naar beneden - van alle individuen ; de reductie van alle kulturen tot één en slechts mondiale beschaving die gebouwd is op het gemeenschappelijke. Zo verklaart het "egalitarisme" de organisch gediversifiëerde wereld de oorlog om een mechanisch gehomogeneïseerde toekomst van de mensheid te bereiken. Het "egalitarisme" houdt dus de katastrofale ontkenning in van de "feitelijke diversiteit" van de wereld, waaruit de aanvaardbare want fatale "feitelijke ongelijkheid" van de mensen resulteert. Die "feitelijke diversiteit" en die "feitelijke (en gejustifieerde) ongelijkheid" zijn het sap van de kultuur en de beschaving. Vooral op het vlak van de scholen en de opvoeding zou dit "egalitarisme" de laatste decennia grote invloed hebben gehad. De idee was dat de kinderen door "gelijke kansen op opvoeding" ook gelijke kansen zouden hebben in het maatschappelijk leven. Maar ook door het socialo-marxisme en het

kommunisme heeft dit "egalitarisme" toegeslagen en onze kultuur vernietigd. Immers voor die ideologieën blijft, althans volgens Nieuw Rechts, het eindpunt van hun politiek streven en de geschiedenis de homogeneïsering van de mensen in en door een maatschappij van identieke mensen.

4. Met het egalitarisme hangen IDEOLOGISCHE MYTHEN samen die vooral TWEE RESULTATEN hebben gehad : (a) het KULPABILISEREN van mensen en hun verwezenlijkingen ; (b) het INKAPABEL MAKEN van mensen. Er is niet helemaal duidelijk gemaakt wat die twee resultaten inhouden. De voorbeelden die worden genoemd zijn de anti-autoritaire opvoedingen en de anti-autoritaire psychologie, de antipsychiatrie. Maar er schijnt meer dan dat toe te behoren. Ook Lévi-Strauss en Foucault en de in hun werken opgesloten kultuur- en kenniskritieken schijnen mee verantwoordelijk te moeten worden gesteld voor die twee resultaten. En nog andere ook. Op een andere plaats identificeert de Benoist de inkapabel makende en kulpabiliserende mythen met de propaganda die er toe strekt de Europese rechterzijde te belasten met het fascisme. Zo schijnt hij zowel te verwijzen naar wat hij de pure "regressie" van ons menszijn noemt als gevolg van de linkse dromen, van de kritiek op de wetenschap en de techniek, van de afwijzing van hiërarchie en autoriteit, als naar de pogingen rechts in een slecht daglicht te stellen en het te beladen met een schuld uit het verleden dat het zou afwijzen. De menselijke soort zou een periode doormaken van verweking, wat te maken heeft met de loop van de geschiedenis (*sic. !, Vu de Droite, p. 155*) en de daarin optredende "Umschlag". Een te weinig aan houvast, aan traditie, aan autoritaire patronen, aan gezonde hiërarchie, aan erkenning van bekwaamheid veroorzaakt de geboorte van monsters, zowel biologisch als cultureel. Een teveel aan houvast doet skleroseren. En in "onze" kultuur is het goede evenwicht tussen houvast en vernieuwing kapot en daaruit volgt slechts de culturele en morele degradatie. Wij zijn geen flinke jongens meer. We moeten weer flinke jongens worden door ons van de "*mythes incapacitantes et culpabilisantes*" af te keren en ze als de duivel te bestrijden. Ook hier dient de oude moralisator Konrad Lorenz, die weer dienst doet als "outstanding ethologist" en met heel veel wetenschappelijke autoriteit be(over)laden wordt, als leidman. Want zei die al niet dat als gevolg van een toenemende beheersing van de natuur en de omgeving, de moderne mens het evenwicht tussen lust en onlust verplaatst heeft in de richting van een groeiende hypersensibiliteit tegenover elke inspanning, tegenover elke moeilijke toestand. Maar tegelijk zou, steeds volgens dezelfde autoriteit, de menselijke capaciteit tot de vreugde verweekt zijn. A. de Benoist kan dit slechts bijvallen. Ons vermogen te genieten gaat achteruit en dit doet ons steeds maar zoeken naar nieuwe genietingen (néophilie, zoals hij dat noemt). Onze kultuur werd een kick-kultuur, oppervlakkig, verwennend, verwekend. Wij zijn geen flinke jongens meer, want

wat Goethe en de Hertogin van Weimar nog plezant zouden hebben gevonden, dat doet een erg bescheiden dienstmaagd thans al revolteren. Te pas en te onpas, en meer dat laatste dan het eerste, wordt het argument van de onrechtvaardige ongelijkheid gebruikt, om steeds nieuwe aanspraken te justifiëren, en dat is dan slechts het resultaat van de inkapabele en schuldverwekkende mythen van het egalitarisme, van het socialo-marxisme en het kommunisme. Pauwels vergat niet het syndikalisme te vermelden. En zijn dat niet duidelijk allemaal ideologieën van het ressentiment, van de afgunst, van het "waarom jij wel en ik niet?" ?

5. Het egalitarisme wordt verder verbonden met één van de grote gruwels van deze wereld, nl. de joods-christelijke visie op de geschiedenis. Bij implicatie wordt dus **DIE JOODS-CHRISTELIJKE VISIE OP DE GESCHIEDENIS VERANTWOORDELIJK GESTELD VOOR DE VERWORDING VAN ONZE KULTUUR !** Tegenover die visie staat de ene keer de Griekse, de andere keer de Indogermaanse, tenslotte de Griekse als Indogermaanse. De joods-christelijke visie houdt in dat de geschiedenis een zin heeft ; die geschiedenis voltrekt zich lineair en houdt verband met de rechtvaardigheid. Dit is een waanzinnige idee, verantwoordelijk voor de kulturele verwording van de wereld. Slechts de cyclische en "zinledige" geschiedenis, die dus van Indogermaanse oorsprong zou zijn, kan ons daarvan verlossen. Die laatste visie laat toe recht te geven aan "het feit" dat de natuur primeert op de cultuur. A. de Benoist zegt uitdrukkelijk dat "de natuur primeert op de cultuur" ; in een interview heeft hij dat later teruggenomen (cf. het interview in *Der Spiegel* dat vrij penibel voor hem uitvalt).

6. De andere thema's volgen nu gezwind. Ik zal het hierna nog over dit aspect "volgen" hebben, want dit betreft de "DWINGENDE IDEOLOGISCHE SAMENHANG" die moet geopponereerd worden aan "LOGISCHE KONSISTENTIE". Nieuw Rechts hangt een uitgesproken dweepend beeld op van de "INDOGERMAANSE KULTUUR EN MAATSCHAPPIJ-ORDENING". Maar wat wij daaronder moeten verstaan, volgt uit zweverige literatuur die ver van de regels van de historische kritiek wordt gehouden. Ik zal hier niet al te zeer in detail treden. De Indogermaanse cultuur en maatschappij-ordening wordt gekoppeld aan de Kelten, het oude Griekenland en de fantasieën over oude, vergane (en Indogermaanse) volkeren en kulturen. Wij hebben hoger al gezien hoe wij van de hiërarchische drie-indeling, die kenmerkend zou zijn voor die Indogermanen kunnen leren. Voor A. de Benoist gaat het hier uitdrukkelijk om de "funderende mythen" van "onze stam" en "soort". Dit zijn funderende mythen omdat "wij" ze zo maar niet kunnen ontlopen. En wanneer "wij" ze ontlopen doen "wij onszelf" geweld aan en leggen "wij" de basis voor het kultureel ver-

val, de verweking, de desintegratie. Een terugkeer naar de mythen onder leiding van de bekwame uitleggers kan basis zijn voor een kulturele wederopstanding die dan tegelijk een soort- en stamwederopstanding zal zijn. Zoals ik al hoger zei, we hebben dat nog gehoord en nagenoeg in dezelfde kombinaties.

7. Het zevende thema hangt dan weer samen met het vorige. Voor Nieuw Rechts is een **UITGESPROKEN AUTORITAIRE EN SOEVEREINE STAAT** een onontkoombaarheid. Helaas toont onze kultuur slechts beherende staten, die geen gezag en weinig soevereiniteit overhielden.

En waarom dan niet verwijzen naar Thomas Hobbes en zijn principe "De autoriteit en niet de waarheid stelt de wet" ("Auctoritas non veritas facit legem"), waarbij niet vermeld wordt dat precies voor de verdediging van dit punt Hobbes van een egalitaristische antropologie was uitgegaan. Eén van de oorzaken van de actuele malaise is de "progressieve evacuatie van de substantie van de Staat". A. de Benoist is in de savoureuse Franse, essayistische stijl zelfs van de essentialistische formuleringen à la Hegel en Marx niet vies. De staat, zo drukt de magische formule uit, is beherend geworden, wat in kontradiktie is met zijn eigen substantie : autoriteit zijn en soevereiniteit inkarneren. In plaats van die substantie uit te drukken, houdt de staat zich bezig met economische en politico-sociale problemen, waardoor hij gevangene werd van het genotsbeginsel. Tegemoet komen aan de wensen en de eisen van pressiegroepen, ziedaar wat er van de autoritaire en soevereine staat werd. De staat beantwoordt overigens niet meer aan een geestelijke aspiratie en een bestemming. Ook hier heeft de nefaste invloed gespeeld van de van het marxisme afkomstige negatieve filosofie, die de contestatie van alles in zijn zog meevoerde.

8. Dat brengt ons bij die geestelijke aspiratie en die hogere bestemming. Ook in Maiastra's **RENAISSANCE...** gaat het daarover en het schijnt de ganse Grece-organisatie nauw aan het hart te liggen. Onze kultuur heeft een **NIEUWE MORELE INSPIRATIE** nodig. De verweking heeft ons kwetsbaar gemaakt ; het verlies van de ancestrale tradities heeft ons beïnvloedbaar gemaakt voor nieuwe of andere kulturen ; het verlies van soevereiniteit en autoriteit heeft ons pakbaar gemaakt door nieuwe en andere staten. Dat alles moet allereerst tegengewerkt worden door een morele herbewapening. We moeten weer flinke jongens worden, wat slechts resultaat kan zijn van doorzettingsvermogen van wil, van overtuiging. Met durf moeten wij de regressie keren waarvan wij het slachtoffer zijn geworden. Wij moeten de morele superioriteit van onze meerderen erkennen, wij moeten het gezonde van het gezag leren inzien en er ons naar plooiën. Wij moeten de autoriteit erkennen van de aller bekwaamsten, zowel in moreel opzicht als in moed en durf.

9. Die morele herbewapening onder het sterke leiderschap van de moedigen en de bekwamen kan niet zonder EEN NIEUWE SYNTHESE, DIE VAN DE ALLERRECENTSTE EVOLUTIES VAN DE WETENSCHAPPEN MOETEN UITGAAN. Want al te zeer heeft rechts geen enkel oog gehad voor de ontwikkelingen van de wetenschappen, de nieuwe disciplines en de snelle beweging van de ideeën. Daarom moet Nieuw Rechts bijdragen tot het doen renderen van de nieuwe inzichten van de recente wetenschappen, zoals de ethologie, de genetica, de geschiedenisbeschrijving, de sociologie, de psychologie. De namen van de geliefde en bewonderde onderzoekers en essayisten zijn ondertussen al bekend : Konrad Lorenz, Robert Ardrey, Debray-Ritzen, Eysenck, Jensen, Koestler. Over het gebruik zullen wij het hier bij dit overzicht nog niet hebben.

10. Een laatste thema betreft de opvatting over kennis en wetenschap. A. de Benoist formuleerde daar enkele ideeën over die aansluiten bij wat wij hoger al vermeld hebben, toen er over Pauwels' bijdrage tot het Maiastra-boek sprake was. Het programma van kennis en wetenschap dat Nieuw Rechts voor ogen schijnt te hebben, ziet er AKTIVISTISCH en NOMINALISTISCH uit. Dat moet in overeenstemming zijn met de zgn. "indogermaanse" idee dat alles in de wereld een kwestie is van wil, durf en moed en dus van krachtsverhoudingen. Ons verstand is een actief werkend verstand. Het onderscheidt en formuleert hypothesen. De kennis wordt uit het actieve kennende subjekt geboren. Wat de Benoist allemaal onder het nominalisme verstaat, zet hij niet uiteen. Enkele verwijzingen, overigens in een niet al te duidelijke context, naar Karl Popper ontbreken niet. En de grote Arthur die de wereld beschouwde als wil en voorstelling schijnt niet ver weg. Immers, het waarheidsbegrip dat de Benoist suggereert, ligt in het verlengde van wat men als nominalistische positie kent uit de wijsbegeerte (en ik maak voor de gemakkelijheid even abstraktie van de verschillende mogelijke betekenissen van het nominalisme) :

"Ik geloof dat het aspekt op zich ontoegankelijk is zowel voor het verstand als voor de waarneming, maar dat het voor de één als voor de ander voldoende is dat men ze kan opbouwen volgens de eigenschappen van het subjekt. Ik geloof vooral, omdat de pure waarheid onbeslisbaar is, dat men, meer dan ooit tevoren, "heroïsch" moet bouwen - zoals de mens dat altijd heeft gedaan." (8)

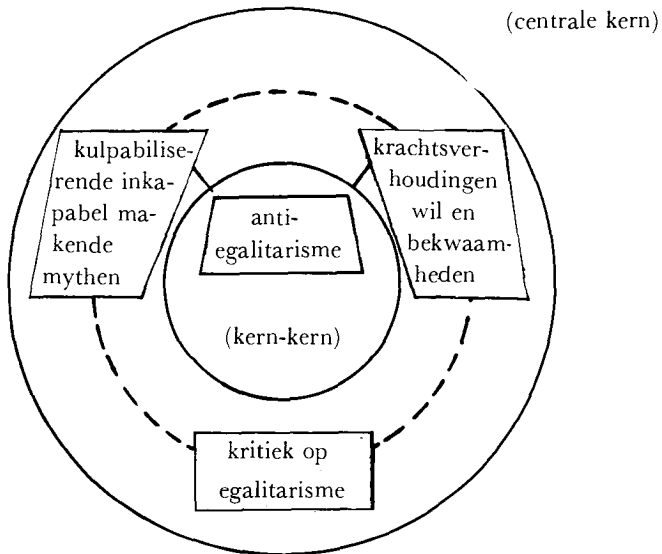
Waar is wat bestaat en duurt. Wat waard is te zullen zijn, zal zijn, enz. Geloof aan de objectiviteit kan er niet bij zijn. Wel het geloof in de noodzaak van een tendens tot objectiviteit. Er wordt geen verdere uitleg over dit tendens-karakter verschaft. Zonder verdere preciseringen worden enkele epistemologische kruimels te grabbel gegooid. Of dit verwerkt is tot een volwaardig programma

(8) VUE DE DROITE, p. 24

is zelfs een overbodige vraag. Wat de Benoist nodig heeft van het nominalisme, en maar goed dat hij onze aandacht daarop vestigt, is een aansluiting op het socio-kulturele en politieke aktivisme. Met zijn nominalisme is natuurlijk de pad-vindermoed en -bekwaamheid goed gediend.

Ik meen dat van die tien thema's sommige een centrale en andere een perifere plaats innemen. Dat is verder een belangrijk punt voor de ontleding en bestudering van dit ideologisch verschijnsel. Ik kan hier slechts enkele aanduidingen geven inzake zo'n verdere bestudering. Daarmee zal ik even moeten ingaan op de ideologische mechanismen.

De thema's (1) tot en met (4) vormen m.i. onbetwistbaar de centrale kern van dit ideologisch programma. ZIJ ZIJN HET GEVOLG VAN DE BELANGRIJKSTE "IDEOLOGISCHE VERPLAATSING VAN DE AANDACHT". Over die karakteristieken zo dadelijk meer. Centraal in de kern is het anti-egalitarisme. Dat anti-egalitarisme wordt voldoende MEERZINNIG en MULTI-INTERPRETABEL gehouden. Dat is noodzakelijk om het ideologische bouwwerk VOLDOENDE VAAG en VOLDOENDE DIREKTIBEL te houden. En daarvan juist hangt de bruikbaarheid af in de sociale arena ; de MOBILISATIEKRACHT VAN EEN IDEOLOGIE STAAT MET DIE VAAGHEID EN DIE MANIPULEERBAARHEID IN EEN RECHTSTREEKS VERBAND. Wij kunnen van de verhoudingen van de thema's (1) tot en met (4) het volgende schema geven :

Ik zei dat die thema's het gevolg zijn van de belangrijkste "IDEOLOGISCHE VERPLAATSING VAN DE AANDACHT." Ik bedoelde daarmee dat in de ideologische interpretatie van de wereld een verschijnsel optreedt dat gelijk is op de verplaatsing van de agressie : het oorspronkelijke punt van tegenstelling wordt gekamoufléerd, de aandacht richt zich op andere tegenstellingen en er worden andere tegenstellingen gekreëerd. Zo iets doet zich voor met de ideologie van Nieuw Rechts en haar hoofdthematiek : de wereld (onze beschaving) gaat ten onder aan "egalitarisme". Dit vormt onbetwistbaar het centrale punt, in die zin dat de verplaatsing van de aandacht ogenblikkelijk de kern van het ideologisch programma oplevert, waarrond de andere thema's in een dwingend verband gerangschikt worden.

In een perifere schil volgen dan de subsidiaire thema's, die gaan van (5) tot (10) in een DALENDE ORDE VAN CENTRALITEIT. Dat wil zeggen dat de toegevingen op de thema's in de perifere schil gemakkelijker uitvallen dan de toegevingen op de thema's in de centrale kern. Dat betekent tevens dat naarmate men de perifere thema's in dalende orde doorloopt, en ondanks het dwingend verband dat tussen de thema's bestaat, meer toegevingen aan de tegenstanders mogelijk zijn. Of nog : nuanceringen inzake de nominalistische positie (bv.) en de implicaties daarvan (en ik bedoel natuurlijk het soort nominalisme dat de Benoist op het oog heeft) vallen gemakkelijker uit te voeren dan de nuanceringen inzake de kulpabiliserende en inkapabel makende mythen. Ik acht mijn indeling en rangschikking (waarbij ik Adorno's bekende werk over *The Authoritarian Personality* en Milton Rockeachs *The Open and the Closed Mind* in herinnering hou) belangrijk in verband met de sociologische hypothese die ik wil formuleren aan het slot van mijn artikel. Deze sociologische hypothese in aanmerking genomen, is de allereerste stap van de ideologie van Nieuw Rechts, nl. het anti-egalitarisme, d.w.z. die specifieke verplaatsing van de aandacht, een noodzaak.

4. Kritieken

De kritieken op het ideologische programma van Nieuw Rechts liggen op drie vlakken :

- (a) de kritieken op de argumentatietruuks ;
- (b) de kritieken op de mythe van de wetenschappen en op het gebruik van wetenschappelijk materiaal ;
- (c) de consistentiekritiek, waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen twee begrippen : (i) dwingende ideologische samenhang tegenover (ii) logische en argumentatieve consistentie.

Ik kan hier slechts enkele aanduidingen geven over die drie vlakken van kritiek. Ik doe dit in de geestesgesteldheid van Lionel Stoléru, die (9) herinnerde aan de woorden van Bernard Stasi :

"Wij zullen nooit een justifikatie van de elite aanvaarden die de voortdurende strijd tegen de sociale ongelijkheid opgeeft.

Wij zullen nooit een rassenbegrip aanvaarden, dat de gelijkheid van de mensen, de geest van samenwerking of het onthaal van de vreemdeling in twijfel trekt." (9)

Ik doe dit als overtuigd egalitarist, die weet dat het in de kritiek noodzakelijk is de betekenis van zijn egalitarisme te verduidelijken, ten einde er de verdediging van te kunnen opnemen tegen de gewilde misvormingen van onder andere de woordvoerders van Nieuw Rechts. Ik zeg dit hier uitdrukkelijk omdat er geen plaats blijft voor de behandeling van dit thema van het egalitarisme. Die taak mogen we niet onderschatten. In de mate dat ook wij aan de linkerzijde, want moraalridders worden we heel vlug, gekonfronteerd zijn met de débâcles in het onderwijs, met de spoken van een lege en inspanningen schuwende "democratie", met de crisis van de relaties, met de flirt met het elitisme, zijn ook wij verplicht te antwoorden op de vragen : "uit wier naam spreken wij ?", "voor wie spreken wij ?", "kennen wij de oorzaken wel van het kwaad dat we aanduiden, en voor wie en uit naam van wie formuleren wij een beeld van de oplossingen voor het kwaad van de wereld?". Antwoorden op die vragen zijn dwingend willen wij zelf niet terecht komen in de ethische onbeslisbaarheid van onze projecten. De raid op het egalitarisme, de vervorming van zijn inhoud, gebeurt zelfs vanuit zeer verschillende hoek. Nieuw Rechts vormt daarvan maar één kant. Schreef niet David E. Cooper het werk *Illusions of Equality* (Routledge & Kegan Paul, 1979), nadat hij, nieuwlichter van de jaren 60, "gekonstateerd" had hoe opvoedkundige praktijken en debatten inzake opvoeding verward werden door de "ideologie van het egalitarisme". Die ideologie nu, zo meent Cooper die daarin Nieuw Rechts achterna gaat, kan geen recht doen aan het "ideaal van de uitmuntendheid" en wij moeten dat ideaal in ere houden en zelfs in ere herstellen. Bovendien meende hij dat de opvoeding niet kan gebruikt worden om een grotere sociale gelijkheid in het leven te roepen ! Misschien maakt David E. Cooper al deel uit van de *Club de l'Horloge*. Uiteraard doen wij er goed aan te erkennen dat vele thema's, die door Nieuw Rechts werden aangesneden een aktualiteit hebben gekregen. Want West-Europa werd met een kater wakker uit de droom van 68. Daarom kan ik slechts Jacques Attali bijtreden wanneer hij de Europese linkerzijde aanmaant zeer dringend een identifikatie-

(9) Zie zijn artikel "Pour ou contre la République" (*Le Matin*, 1 août 1979)

zoektocht te ondernemen, waarbij ook hij tot het oordeel komt dat die linkerzijde Nieuw Rechts dankbaar mag zijn voor het opwerpen van de bal.

(a) DE KRITIEKEN OP DE ARGUMENTATIETRUUKS

Al in de herrie die Nieuw Rechts verwekt heeft in de Franse pers hebben enkele personen aandacht geschonken aan de argumentatieve kwaliteit van het ideologische programma. Terecht, want daar ligt een gans terrein voor verder onderzoek braak. Ideologische programma's hebben zoals wij uit ideologiestudies weten duidelijke argumentatieve karakteristieken. Het is hier natuurlijk niet de plaats om daarop in te gaan. Ik zie de volgende algemeen voorkomende argumentatietruuks in de ideologiekonstruktie van de representanten van Nieuw Rechts :

- argumentum secundum quid, of de overhaaste generalisatie ;
- argumentum ad verecundiam, of het misplaatst beroep doen op autoriteit en met name op "wetenschappelijke onderzoeken".

Het is vooral op die twee typen van argumentaties dat de teksten van de Benoist en Maiastra gebaseerd zijn. Een voorbeeld van de eerste. Enkele onderzoekers constateren in de dierenwereld enkele veel voorkomende groepsstructurele kenmerken, zoals mannelijk chauvinisme, leiderschap van de sterke individuen, en dergelijke. De argumentatie veralgemeent die eigenschappen buiten hun specifieke terrein, zonder de nuanceringen aan te brengen die vereist zijn voor een beter begrip van het oorspronkelijke terrein waarbinnen de eigenschappen gelden, en zonder op de implicaties en problemen van de transfer te wijzen. Zo de redenering dat "de mens een beest is" (en natuurlijk vat ik samen) omdat er parallellen tussen de sociale organisatie van "de mens" en die van de hogere primaten geconstateerd werden. De vraag is dan bv. : is de mens een chimpansee, of is de mens een gorilla ? De sociale structuur van de chimpansee is duidelijk verschillend van de sociale structuur bij de gorilla. Bij de eerste groep mensapen is een sterke hiërarchische orde kenmerkend met de sterke mannetjes bovenaan en enkele sterke wijfjes daar in dalende orde onder ; bovendien komen er vele en felle betwistingen over de hiërarchische posities voor. Maar bij de gorillas vindt men een weinig rigiede en veel meer uitgesproken nevenschikkende structuur in de groep. Betwistingen over rangorde zijn veel minder gebruikelijk. Welk beest is nu de mens ?

Het meest kenmerkende van de ideologie-pogingen (op grond waarvan alleen al een vroege dood kan worden voorspeld van de intellectuele uitbouw van de ideologie) is het gebruiken van de autoriteitsargumenten. De ideologische bijdragen van de Benoist en Pauwels kenmerken zich door het aanstippen van

de zgn. autoriteiten die borg staan voor de standpunten. Pauwels heeft zijn sporen in dat verband al verdiend. Hij beroept zich op "de wetenschappen" en de "autoriteiten" in de globale stijl. A. de Benoist overrompelt zijn lezers door het feit dat hij zelf weinig of niets te vertellen heeft, maar wel veel te citeren en na te praten. Buiten de rangschikking van thema's en het bekomentariëren van auteurs, bevat *Vu de Droite* haast niets. Dat heeft een voordeel, want de Benoist heeft zelf nooit iets gezegd, hij citeerde slechts. Dat kan men hem toch niet verwijten. Hij wees slechts op recente literatuur (dat is overigens een geliefde verdediging van de Benoist). De truuk bestaat erin dat aan de onachtzame lezer gesuggereerd wordt dat heel gezaghebbende personen een standpunt hebben ingenomen (nl. over de verweking van de cultuur, K. Lorenz), zonder dat hem gezegd is dat er duizenden andere publikaties verschenen zijn. D.w.z. door te citeren moet men zelfs geen rekenschap meer afleggen over de algemene trends van een wetenschappelijke literatuur. Overigens worden de auteurs die zijn aangestipt vooral met hun essayistisch werk gebruikt. Andermaal kan ik Konrad Lorenz als voorbeeld geven. De verwijzingen naar Lorenz betreffen geschriften die een essayistisch karakter hebben. En daarom zal de Benoist niet nalaten de grote verdiensten van de auteur op andere terreinen aan te stippen. Dat die in feite niet ter zake doen voor de argumentaties waarom het gaat, vermeldt hij niet.

(b) DE KRITIEKEN OP DE MYTHE VAN DE WETENSCHAPPEN EN OP HET GEBRUIK VAN WETENSCHAPPELIJK MATERIAAL.

Nieuw Rechts neemt zich voor een keihard verdediger te zijn van de wetenschappen, met name van de positieve wetenschappen, die de menswetenschappen nu eens eindelijk moeten bevrijden van de "historische" en "sociologische" reducties. Het beeld van de wetenschappelijke kennis is dat van "Jongens en Wetenschap". De vergaarbakken van weetjes. Ik zou, om het beeld sterker te maken, kunnen verwijzen naar stripboekjes als Robbedoes en Kuifje, waarin ergens wel een hoekje "wetenschap" voor onze jongetjes is voorbehouden naast de onvermijdelijke moraalstukjes in padvinderstijl. Dit soort wetenschapsmythe (in feite al erg oud) werkt nog steeds bij Nieuw Rechts. In die mythe heeft de wetenschappelijke kennis een onbetwistbaar karakter. De wetenschap druk zekerheden uit en impliceert een toenemende bemeestering van de terreinen van de werkelijkheid. Dat dit met de huidige inzichten uit de geschiedenis van de wetenschappen (waarin overigens zelf verre van eensgezindheid bestaat) in strijd is, moet ik er niet bij vertellen. Geleidelijk aan wordt er immers gewerkt met een wetenschapsbegrip dat de zekerheid door waarschijnlijkheid heeft vervangen, of dat ze zekerheid ingeruild heeft voor succesvolle theoretische inzichten die nieuwe vraagstellingen over de werkelijkheid toelaten. Maar hoe dit verder ook mag

zijn, de Benoist en konsoorten blijken geen enkele behoefte te voelen om duidelijk te maken dat de werken die zij vermelden, gezien moeten worden binnen grote trends van de wetenschappelijke literatuur, die niet zo gemakkelijk te beheersen zijn. Zelfs veellezer de Benoist is slechts bij machte een fractie van de wetenschappelijke produktie te overzien en dat over een beperkt aantal topiks. Slechts in zeer beperkte mate kan hij daarover een degelijk trendverslag geven, aangenomen dat zijn bedoelingen zuiver zouden zijn (wat ik niet geloof) wanneer hij over de nieuwe synthese van wetenschappelijk materiaal spreekt. Dat die bedoelingen inderdaad weinig zuiver zijn, werd al elders behandeld. (10)

Tenslotte moet ik nog opmerken dat A. de Benoist en Louis Pauwels met name de traditie van *Planète* kontinueerden en er niet genoeg van krijgen over de mistieke origines van onze beschaving te keuvelen, zich wendend tot de meest mistroostige pseudo-wetenschap die men zich kan inbeelden ; de ontdekking van Atlantis bv. en de ontdekking van de blonde kultuur, die daar zou hebben bestaan. Het geldt zeker niet als een uniek feit van wetenschapsmisbruik en gebruik van pseudowetenschap ; integendeel, het past in een breder kader van het journalistieke misbruik van een niet altijd gemakkelijk te overzien gebied van wetenschappelijke produktie.

(c) DE KONSISTENTIEKRITIEK

Ik had hoger al een onderscheid aangebracht tussen wat men enerzijds de dwingende ideologische samenhang en anderzijds de logische en argumentatieve consistentie kan noemen. Beide mogen niet met elkaar worden verward. Ik bedoel met het eerste de samenhang, die een ideologisch programma tendert te hebben door de initiale keuze van posities (hier het anti-egalitarisme). De verdere uitwerking van het programma, startend bij en in overeenstemming met die positie, loopt langs een lijn die de verdere posities dwingend verbindt met de eerste. Die lijn is dus niet willekeurig, want de andere posities en de justifikaties daarvoor vertonen een dwingend verband met de eerste : zo wordt bv. het "nominalisme" in overeenstemming gebracht met de "funderende mythen" en met de Indogermaanse karakteristiek van het ideologisch programma. Let wel, ik bedoel hiermee niet dat het nominalisme als kennistheoretische positie een Indogermaans fundament heeft, ik ben immers niet helemaal gek. Maar het "nominalisme" in het ideologisch programma van Nieuw Rechts, en met als

(10) Ik denk o.a. aan Richard Lewontins artikel "*Les Conséquences politiques des découvertes biologiques*" in *Le Matin*, 27 juli 1979 en in het schitterende artikel van Albert Jacquard onder de titel "*La Biologie prétexte*" in *Le Matin*, 26 juli 1979.

vertrekpunt de kern-kern-positie en onmiddellijk daarop aansluitend de centrum-posities, moet met die Indogermaanse karakteristiek in een bekrachtigend verband worden geplaatst. De interpretatie die wij kunnen geven aan het nominalisme staat ons vrij, maar gegeven het anti-egalitarisme vertoont het "nominalisme" een verband met de activistische en voluntaristische component van de ganse Nieuw Rechts-ideologie.

Met de logische en de argumentatieve consistentie gaat het om gans wat anders. Vooreerst de opmerking dat er een onderscheid bestaat tussen logische consistentie en argumentatieve consistentie. Over de eerste hebben wij een vrij duidelijk en vrij onomstreden beeld, dat ons geleverd wordt door de moderne formele logika. Het tweede blijft onduidelijker omdat we slechts over de vaak tegensprekelijke argumentatietheorieën beschikken die ons niet altijd goed toelaten de argumentatieve consistentie af te lijnen. Tot nog toe ondervindt de argumentatietheorie de grootste moeite om consistentieregels in preskriptieve zin te formuleren. Indien wij ons tot de eerste zouden beperken, dan zou het gemakkelijk uitvallen om het ideologisch programma (en veel meer dan een los programma is het tot nog toe niet geworden) van Nieuw Rechts op zijn inkonsistenties te pakken. Bv. : de geschiedenis moet een ander statuut krijgen en de cultuur kan nooit op de natuur primeren. Doch de historische kijk zelf is nodig. En die leert ons dat gedurende meer dan 2000 jaar de joods-christelijke visie triomferend is geweest, zelfs zo dat we Maiastra (een kulturele expressie en zelfs volgens het Gramsciaanse schema uitgebouwd, wat wil zeggen met de kulturele werking op de voorgrond) moeten afwachten om eindelijk het Indogermaanse element te doen triomferen. Een ander voorbeeld : de objectiviteit bestaat niet, er bestaat slechts een tendens tot objectiviteit en de wetenschappen kunnen ons nooit de werkelijkheid weergeven zoals ze is. Maar wat doen wij dan met de eeuwig geldende vleeslijk- en zinnelijke vaderlanden ? Hoe weten wij dan dat die zeker bestaan ? Stel maar eens dat wij ons leven geven, zoals de Japanse kamikazes en de Duitse SS'ers, waarvoor de Benoist zo'n bewondering heeft wanneer hij het heeft over hun heroïsche opoffering, ten voordele van fictieve, eeuwig geldende vleeslijk- en zinnelijke vaderlanden ? En hoe moeten wij de autoritaire verwijzingen naar de "waarheden" van het oeuvre van Lorenz en Debray-Ritzen begrijpen binnen de nominalistische en naar skepticisme neigende kennisopvatting ? Er blijft nog die finale inkonsistentie, waarvan ik hier slechts de contouren wil aangeven. De cultuur is kapot gegaan aan egalitarisme. En die cultuur moet worden verdedigd. De cultuur is al 2000 jaar joods-christelijk van aard, oorsprong en fermentatie. Maar de joods-christelijke ideeën zijn verantwoordelijk voor het egalitarisme en voor de gevaarlijke tendens de cultuur te doen predomineren over de natuur. Betekent dat dan niet dat Nieuw Rechts in zijn waanidee van de kulturele wederopstanding, waartoe het zelf kul-

turele middelen moet aanwenden, de strijd moet aanbinden tegen het egalitarisme dat met zijn joods-christelijke oorsprong aan de basis ligt van de Westerse cultuur zelf die Nieuw Rechts wil opwekken ? Men kan op zijn minst besluiten dat dit om een ontrafeling en elucidatie vraagt.

5. Een sociologische hypothese i.v.m. Nieuw Rechts

Het ideologisch, elitistisch en anti-egalitairistisch programma van Nieuw Rechts is de uitdrukking van een nieuwe socio-kulturele en administratief-politieke middenlaag. Het gaat om mensen die tussen 30 en 40 zijn, die gestudeerd hebben, die al flink wat gewerkt hebben en die vinden dat wat ze hebben hen ook toekomt, en die bovendien overtuigd zijn dat gezien hun bekwaamheid, hun wil

verdienden, opgegroeid tijdens de universitaire "boom" van 60, die geen directe economische macht bezitten en een flink stuk verwijderd blijven van het rechtstreeks arbeidsproces. Een nieuwe middenlaag die weinig te maken heeft met de oude middenklasse, maar eigenaardig genoeg enkele van de thema's van de ideologie van de oude middenklasse herontdekt. Waarom daarover zoveel drukte maken ? Is er echt zoveel nieuws ? Ik geloof dat dit hoofdzakelijk te maken heeft met twee punten : (a) de relatie met het radikale en linkse gedeelte van die generatie, die haar tijd heeft gehad in 1968 en kort daarna, en die evenzeer vanuit haar middenpositie geopteerd had voor de kompromisloze, totale afwijzing van de maatschappelijke orde die hen als inadekwaat voorkwam in vergelijking met haar wensen en verlangens. Ik heb er hoger al naar verwezen ; (b) de angstwekkende realiteit van een steeds maar verslechterende en aanhoudend slechte economische toestand. Dat laatste moet men lezen naar die nieuwe middenklasse toe als een alsmear verslechterende en aanhoudend slechte carrière-toestand.

HET GROTE ONBEHAGEN VAN HET RADIKALISTISCH-LINKSE DEEL VAN DIE MIDDENKLASSE IS HIER OVERGEGAAN IN DE GROTE ANGST VAN HET KARRIERE-GERICHTE EN BEVREESDE RECHTSE DEEL VAN DIE MIDDENKLASSE. HET GAAT OM KARRIEREVERWACHTINGEN BINNEN EEN SOCIO-EKONOMISCH SYSTEEM DAT MEN NIET AFVALLIG WORDT EN DAT MEN ZELFS POLITIEK WIL VERSTERKEN EN AUTORITAIR MAKEN. Het zijn die twee punten die Nieuw Rechts op de voorgrond hebben gebracht in de politieke komkommertijd van 1979. Dat Nieuw Rechts moet niets weten van de oude elites. Die oude elites hebben hun posities al lang ingenomen, maken er gebruik van, sluiten zich af en beschermen zich tegen de infiltratie. Zij hebben daarbij geen behoefte meer aan ideologische legitimatie en justifikatie, en zijn dus ideologisch inactief. Zij

hebben er baat bij dat de wereld in een grote en rustige gelijkmatigheid zijn verder verloop kent. DAAROM DIE KLEMTOON OP VERDIENSTEN, BEKWAAMHEDEN, OP DE SKLEROSE DIE DE WESTERSE KULTUUR BEDREIGT, VANWEGE NIEUW RECHTS. DAAROM OOK DIE KLEMTOON OP DE NOODZAAK VAN EEN NIEUWE IDEOLOGIE, MET VERSE (NOU JA) LEGITIMATIE- EN JUSTIFIKATIEKADERS. DAAROM DUS DAT UITDRUKKELIJK ASPIRATIEVE EN AKTIVISITISCH-VOLUNTARISTISCH PROGRAMMA (AKTIVISME EN VOLUNTARISME DAT NIEUW RECHTS DEELT MET NIEUW LINKS).

Het einddoel is de verovering van verantwoordelijke posities binnen het bestaande socio-ekonomische systeem, overname van de posities van de oude middenlaag die tot de regerende en beherende elite behoort. Kan er sprake zijn van afgunst en van angst over de realisatiekans van "ik zou net zo willen worden als jullie nu al zijn", dan kan er echt geen sprake zijn van een hoofdtegenstelling. De verantwoordelijke, de regerende en de beherende posities en het socio-ekonomisch systeem waarin die passen, staan eigenlijk niet ter discussie. D.w.z. dat het aspiratieve aspekt van de Nieuw Rechts-ideologie niet tot de totale afwijzing van het systeem voert, want precies voor zo iets moet Nieuw Rechts een diepe afkeer koesteren. Dat wil ook zeggen dat er nog wat plaats blijft om enkele thema's van de "kritische theorie" binnen het aktivistisch-voluntaristisch programma te akkapareren en te verteren. Maar Nieuw Rechts moet niets hebben van Nieuw Links zelf. Nieuw Links staat immers voor een ideologie, uitgedokterd door de generationele konkurrenten van Nieuw Rechts. (11)

Die generatiegenoten hadden hun maatschappelijk optreden stormachtig gekoppeld aan de volutaristische interpretatie van enkele geschriften van Marx, hadden geïnspireerd aan de negatieve filosofie en waren gekomen tot de theoretische als praktische "totale afwijzing" van het socio-ekonomisch en politiek systeem. Niets wat is is goed, want door te zijn is het onaf en belemmert het het worden. Dit was een fatale aanspraak op "de wereld": een aanspraak, die de totale wegzuivering van wat institutioneel gegroeid was, insloot. Slechts die aanspraak liet de hoop een plaats te verwerven in een gezuiverde en herdoopte wereld. Maar hierdoor hadden zij ook de eventuele kansen en vooral de ijverige verwachtingen en afgunstige verlangens van de positiehongerige en carrièregezinde leeftijdgenoten in gevaar gebracht: de jongens die tot de *Club de l'Horloge* zouden gaan behoren, en de mensen die zich groepeerden rond de van de fascistische beweging-

(11) Ik leun hier aan bij Lewis Feuers analyse van het ideologie-generatiefenomeen; zie o.a. zijn *The Conflict of Generations* van 1969, *The Scientific Intellectual* van 1963, en *Einstein et le conflit des Générations* van 1978 - vertaling van het gelijknamige Engelse werk -).

gen snel naar de organisatorische expressie van die nieuwe middenlaag (met een rationalistischer en degelijker gelaat) overlopende Alain de Benoist. En zo waren zij generationele vijanden geworden, Nieuw Links dat uitbloeide en zijn overlopers zou kennen, en Nieuw Rechts dat zich poogde te herpakken. Want Bernard Henry-Levy "haat" Alain de Benoist en omgekeerd zit het al niet veel beter. Tenslotte is de nieuwe linkse storm gaan liggen, en ik ben er niet ver naast wanneer ik zeg dat Nieuw Links ter ziele is. De IDEOLOGISCHE HOOFDTEGENSTELLING was echter ondertussen geboren. (12)

Het egalitarisme is de aartsvijand van de cultuur. Daarover zo dadelijk nog enige woorden. Maar toen kwam ook de verscherping van de economische crisis, terwijl we nog gekonfronteerd bleven met het verwarde en "kulpabiliserende" optreden van de marginalistische alternatievelingen (aktiegroepen, de ekologisten, de anti-militaristen, enz.). Maatschappelijk werd het carrière-gat te klein. Veel te klein. En ze stonden en staan met zovelen te drummen om die carrière uit of op te bouwen. Natuurlijk heeft dit de spanningen opgedreven en voor sommigen betekende dat, dat in verband met de verdiensten die ze zich toekenden, de justifikatie- en legitimatiemachine sterk op gang gebracht moest worden. De nieuwe systeemgunstig gezinde middenlaag heeft haar justifiërende en legitimerende expressie gevonden, soms nog met enige terughoudendheid (cf. met name vanwege de leden van de nogal technokratisch uitziende *Club de L'Horloge*), in de Grece en Rechts Frankrijks knapperd nummer één, Alain de Benoist. Bovendien zou die nieuwe middenlaag met zijn agressieve ideologie in uitbouw wel eens van pas kunnen komen voor de verdediging van de oude economische en financiële belangen. Zie zo. De basissen waren gelegd voor een mogelijke en toekomstige entente. Want het anti-egalitarisme in zijn meerzinnige betekenis, en vooral wanneer het kulpabiliserend naar links en in de eerste plaats naar de vakbonden kan worden gebruikt (cf. in België de PVV-jongeren, de CVP-jongeren, Het Laatste Nieuws en de Nieuwe Gazet, maar ook in verleiding gebrachte "oude linksen"), zit heus wel goed in een economisch regime, waarin financiële groepen en patronaat willen terugnemen van de koek. En het elitisme komt echt goed van pas wanneer het perspectief blijft : versterking van de politieke macht, versteviging van de uitvoerende ten koste van de wetgevende macht, beperking van de democratische vrijheden. En is het niet verdomd vervelend als je zo'n proces tegen Graindorge moet voeren, zonder dat je een beroep kunt doen op elitistische argumenten, want dan zou de kous nogals eens wat vlugger af zijn.

(12) cf. Feuers "counter-determination" ; voor een inleidende uitleg over die mechanismen kan mer ook de syllabus *Wereldbeschouwing, Ideologie en Denkvormen* van Hugo Van den Enden, en in gestencilde vorm uitgegeven aan de Rijksuniversiteit Gent, sectie Wijsbegeerte en Moraalwetenschap, raadplegen.

Tot slot : het egalitarisme de aartsvijand. Ik sprak hoger al van de verplaatsing van de aandacht. Inderdaad verwijst dit naar de hoofddynamiek op het vlak van de ideologie en dat niet alleen voor Nieuw Rechts, MAAR VOOR ELKE ZICH TOT **MERITOKRATIE** BOMBARDERENDE GROEP IN HET HUIDIGE SOCIALE, EKONOMISCHE EN POLITIEKE KLIMAAT. EEN GEVAAR DAT MEN MOET ONDERKENNEN OM ER ZELF NIET IN TE TRAPPEN. DE VERDIENSTEN ERKENNEN EN ONDERSTREPEN, MET EEN ZEKERE VERONTWAARDIGING IN DE AARD VAN "WAT IS DAT NU, WE KRIJGEN NIET WAT WE VERDIENEN...", EN ZICH DAN TOT MERITOKRATIE UITKRIJTEN, GEBEURT DOOR TE SPELEN MET DE IDEE DAT DE WERELD TEN ONDER GAAT AAN MEDIOKRITEIT. EN DE DAM TEGEN MEDIOKRITEIT IS HET "DIFFERENTIALISME" (WIJ ZIJN KNAP-WIJ VERDIENEN HET = IK BEN KNAP-IK VERDIEN HET) DAT GELIJK STAAT AAN HET ANTI-EGALITARISME. Dat laatste voldoende vaag gehouden. Want het verplaatsen van de aandacht van de echte kontradikties van ons socio-ekonomisch en politiek systeem (en dat is een wereldsysteem, laat ons dat niet vergeten !) naar de andere topiks moet er mogelijk door zijn. Ik kan thans die ideologische verplaatsing van aandacht verbinden met het karakter van die nieuwe middenlaag. De karrièredwang in aanmerking genomen, *moet* die nieuwe middenlaag die ideologische verplaatsing van de aandacht uitvoeren. Resultaat van die verplaatsing : het gaat niet tegen het sociaal-ekonomische systeem dat de karrière-dwang met zijn griezelige kontrakties (met name tijdens de jaren zeventig) veroorzaakte, maar het gaat wel tegen de wijze waarop dit sociaal-ekonomische systeem ver- en misgroeide "door de schuld van het egalitarisme".

Kortom : Liever die schimmige en mythische vijand dan niet goed te staan met "het systeem". En "het systeem" heeft graag sterke en flinke jongens. Baan je een weg ! Opzij ! Opzij ! Opzij !. Maak plaats !

Niet voor de alfa's, maar wel voor de K's op hun weg naar het Slot.

Nawoord : Kuifje begint met een K. Leve Kuifje in Kongo.

Ronald COMMERS